

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUMU

Dr. Fatih Karahan
Başkan

4 HAZİRAN 2024

ANKARA

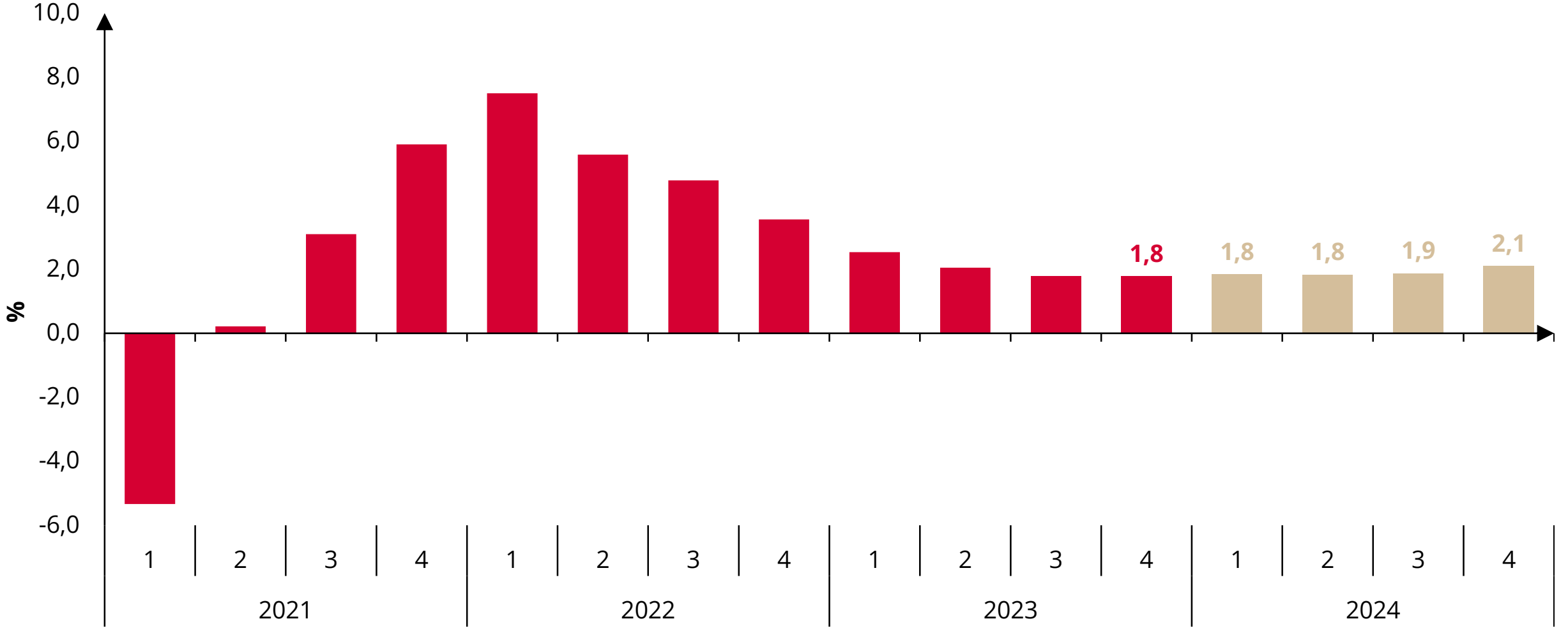
Sunum Planı

- **Küresel Ekonomi**
- **Makroekonomik Görünüm**
- **Para Politikası**
- **Genel Değerlendirme**

KÜRESEL EKONOMİ

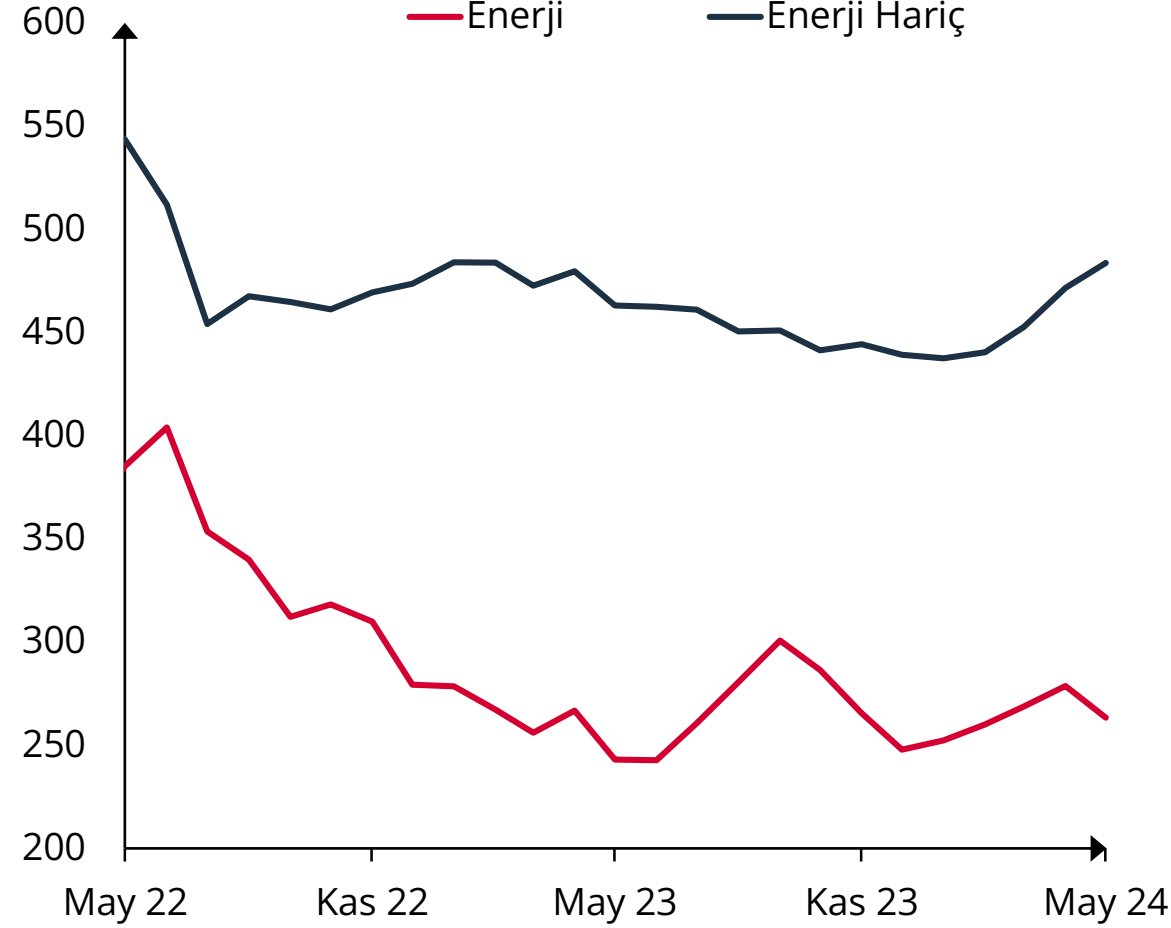
Küresel büyümede 2024 yılında sınırlı bir artış öngörülmektedir.

İhracat Ağırlıklı Küresel Büyüme*

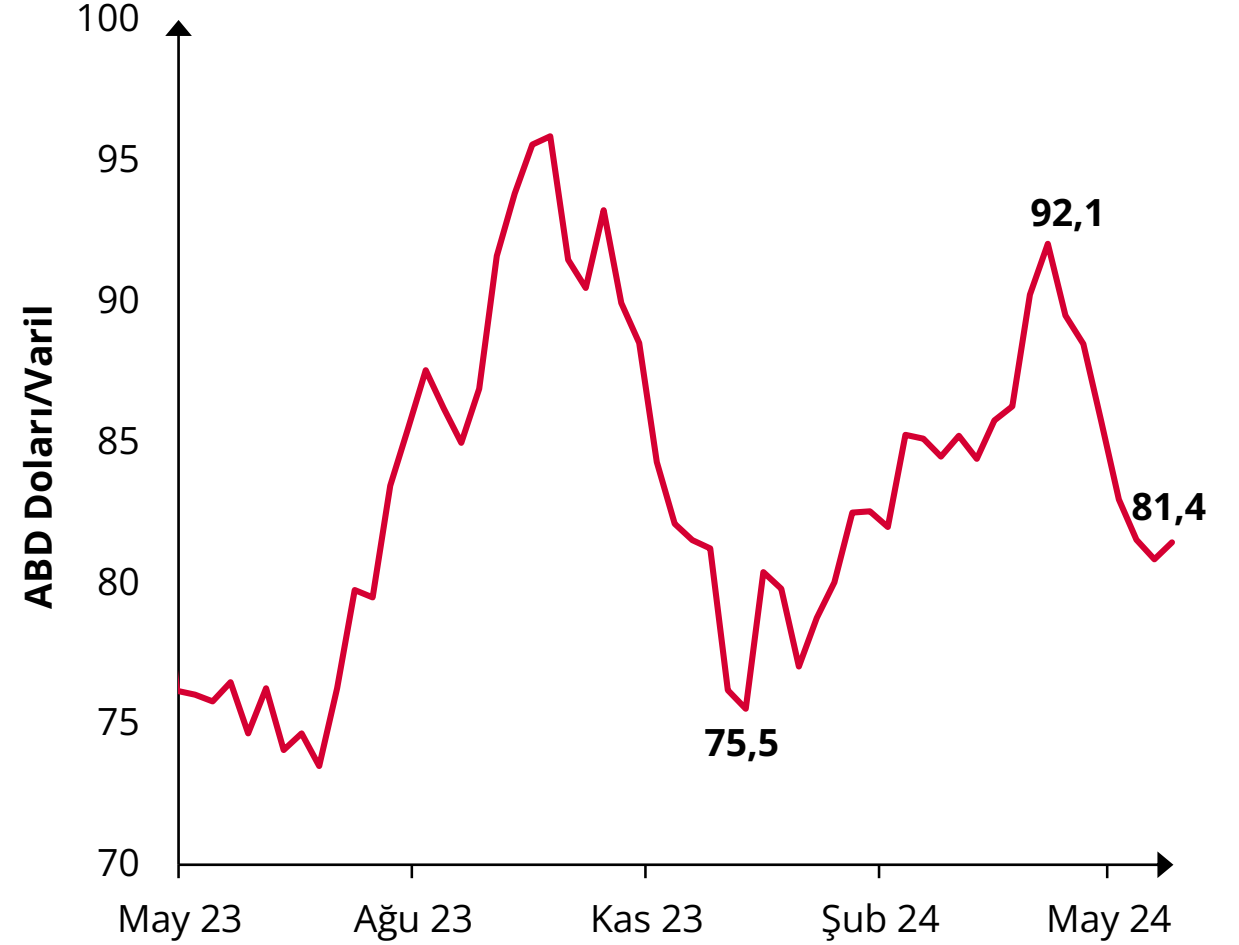

Son dönemde enerji hariç emtia fiyatlarında artış gözlenmektedir.

Emtia Fiyat Endeksleri*

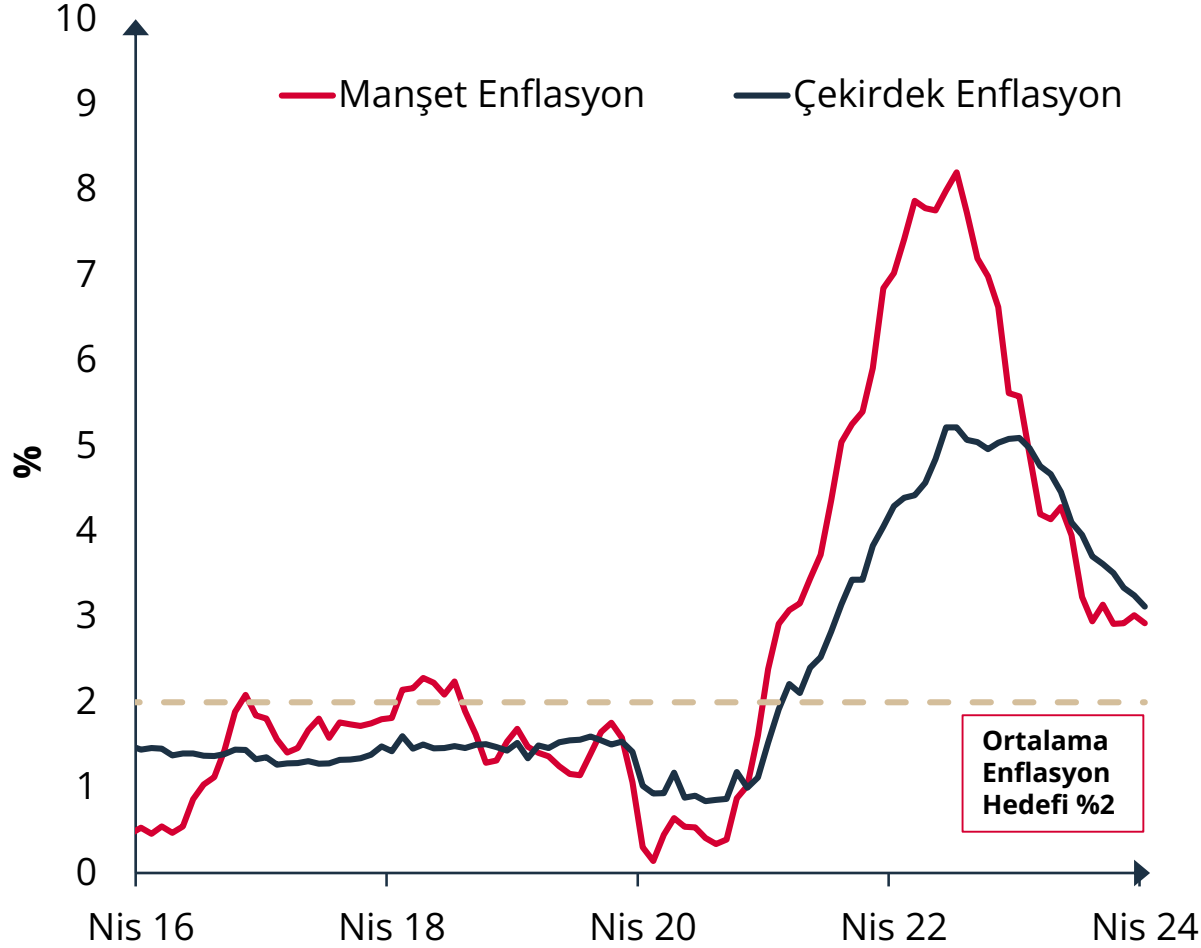

Brent Petrol Fiyatı**

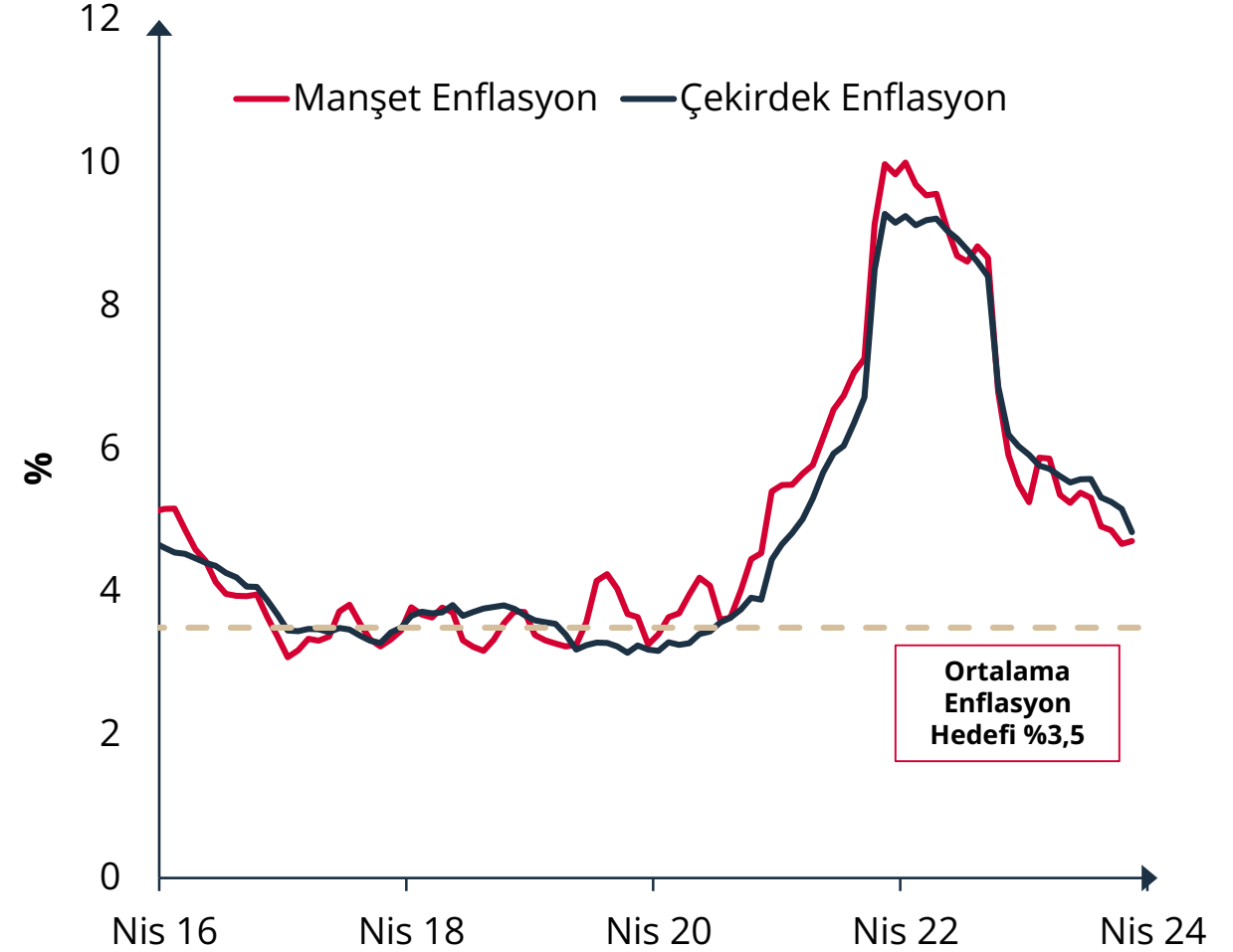

Küresel enflasyon hedeflerin üzerinde seyretmeye devam etmektedir.

Gelişmiş Ülkelerde Enflasyon Oranı*

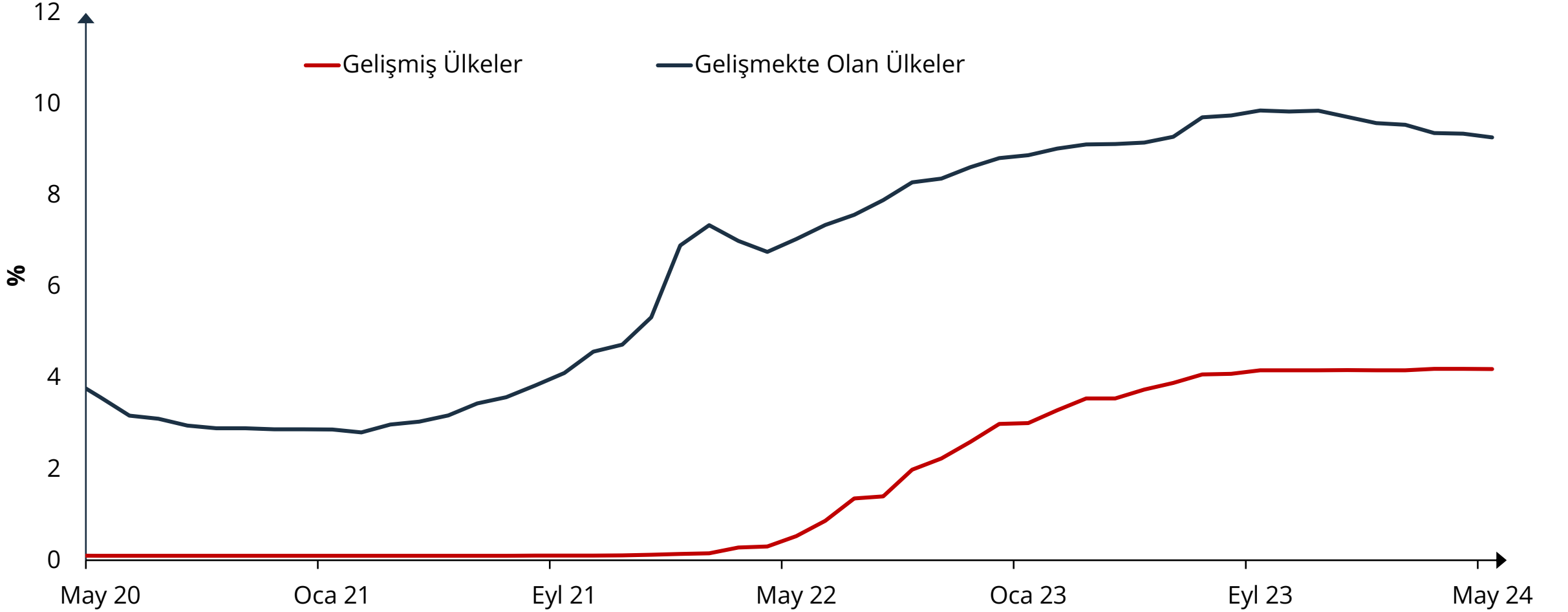

Gelişmekte Olan Ülkelerde Enflasyon Oranı*

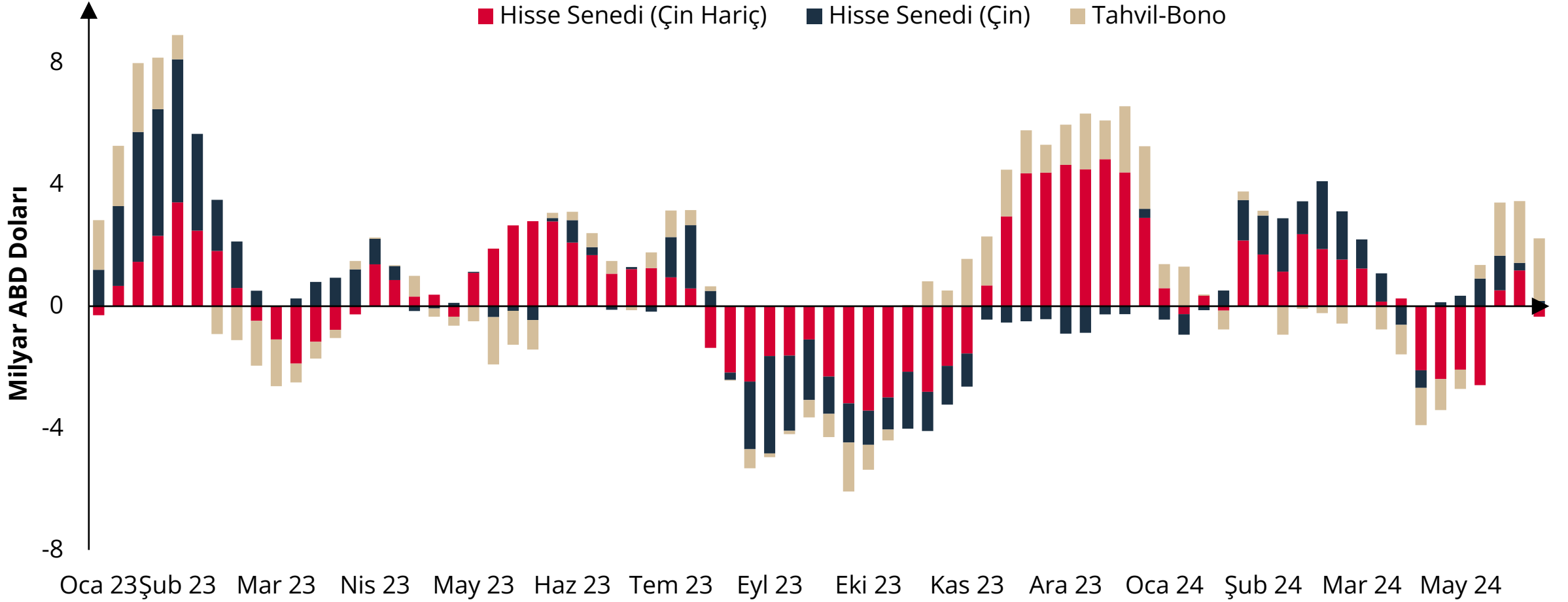
Merkez bankaları parasal sıkılığı korumaktadır.

Politika Faiz Oranları*

Gelişmekte olan ülkelere portföy hareketleri dalgalı bir seyir izlemektedir.

Portföy Akımları*

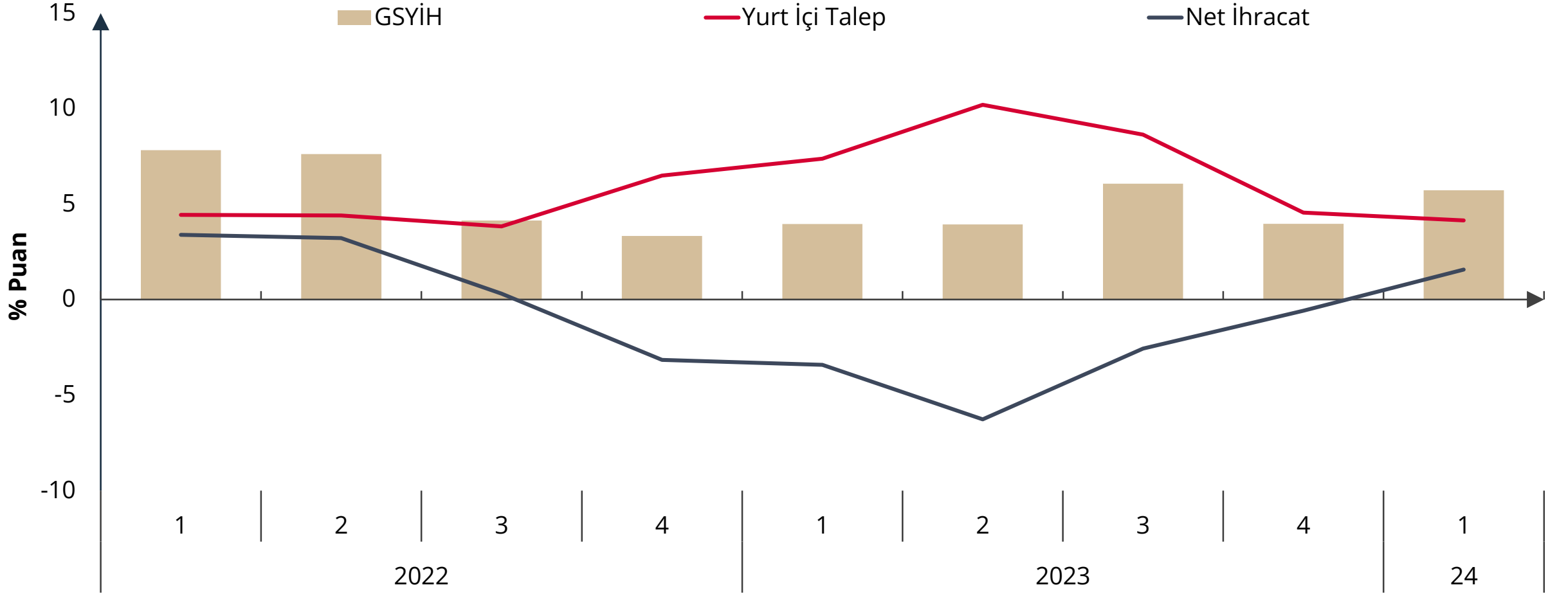

İKTİSADİ FAALİYET

Yılın ilk çeyreğinde hem iç talep hem de net ihracat büyümeye pozitif katkı vermiştir.

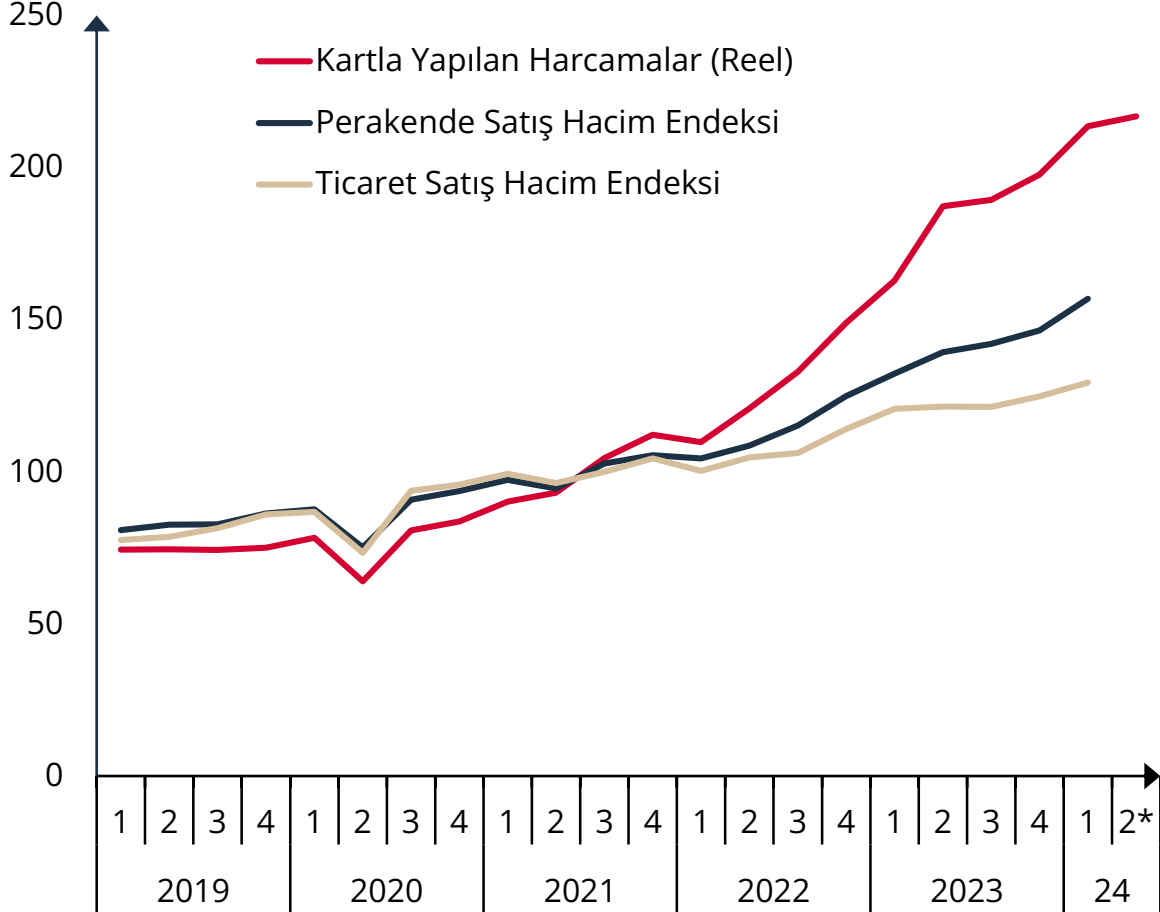
Harcama Yoluyla Yıllık Büyüme Katkıları

Yurt içi talepte direnç sürerken bazı normalleşme işaretleri mevcuttur.

Tüketim Göstergeleri

(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2021=100)

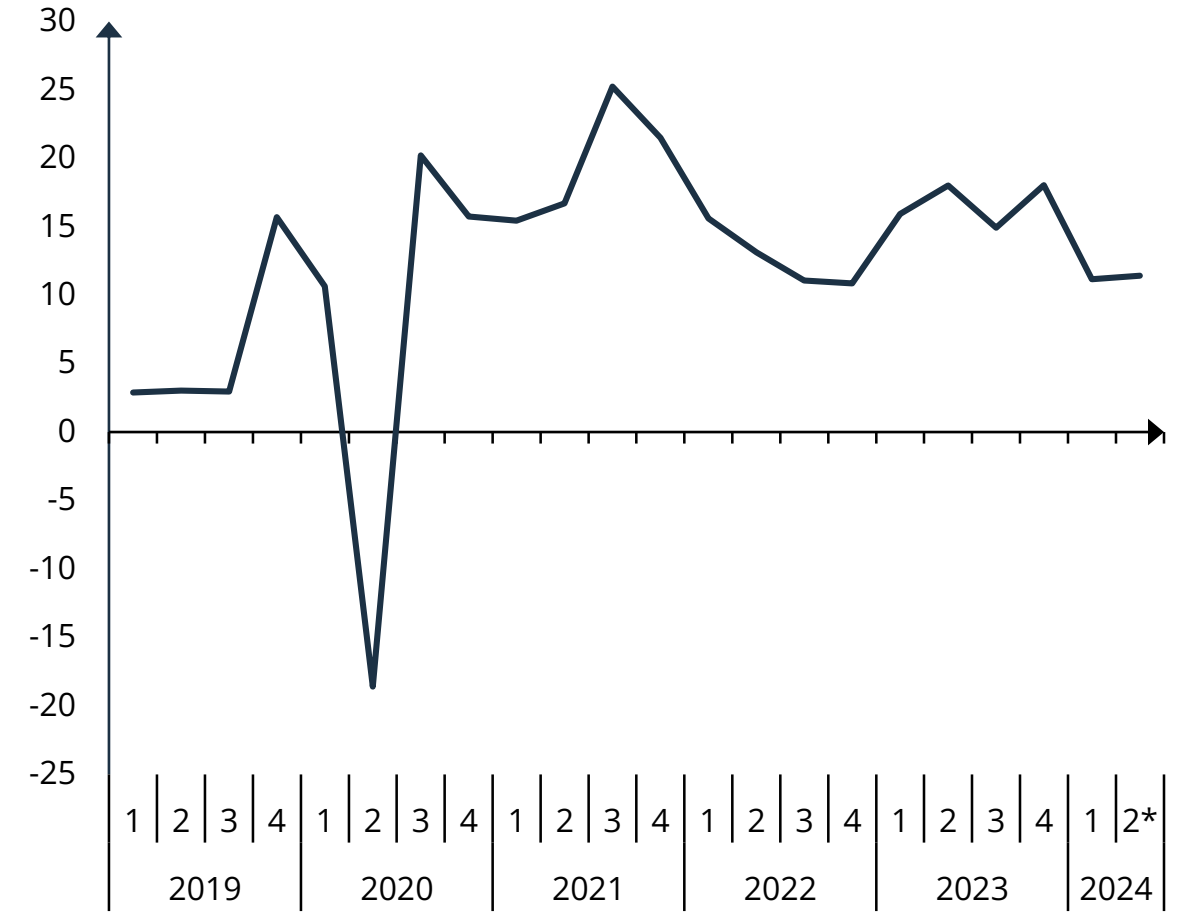

Kaynak: TCMB, TÜİK.

* Kartla yapılan harcamalar mayıs ayı itibarıyladır. TÜFE ile reelleştirilip 2021=100 olacak şekilde endeksleştirilmiştir.

İktisadi Yönelim Anketi Yurt İçi Sipariş Beklentileri

(Mevsimsellikten Arındırılmış, Artacak-Azalacak, %)

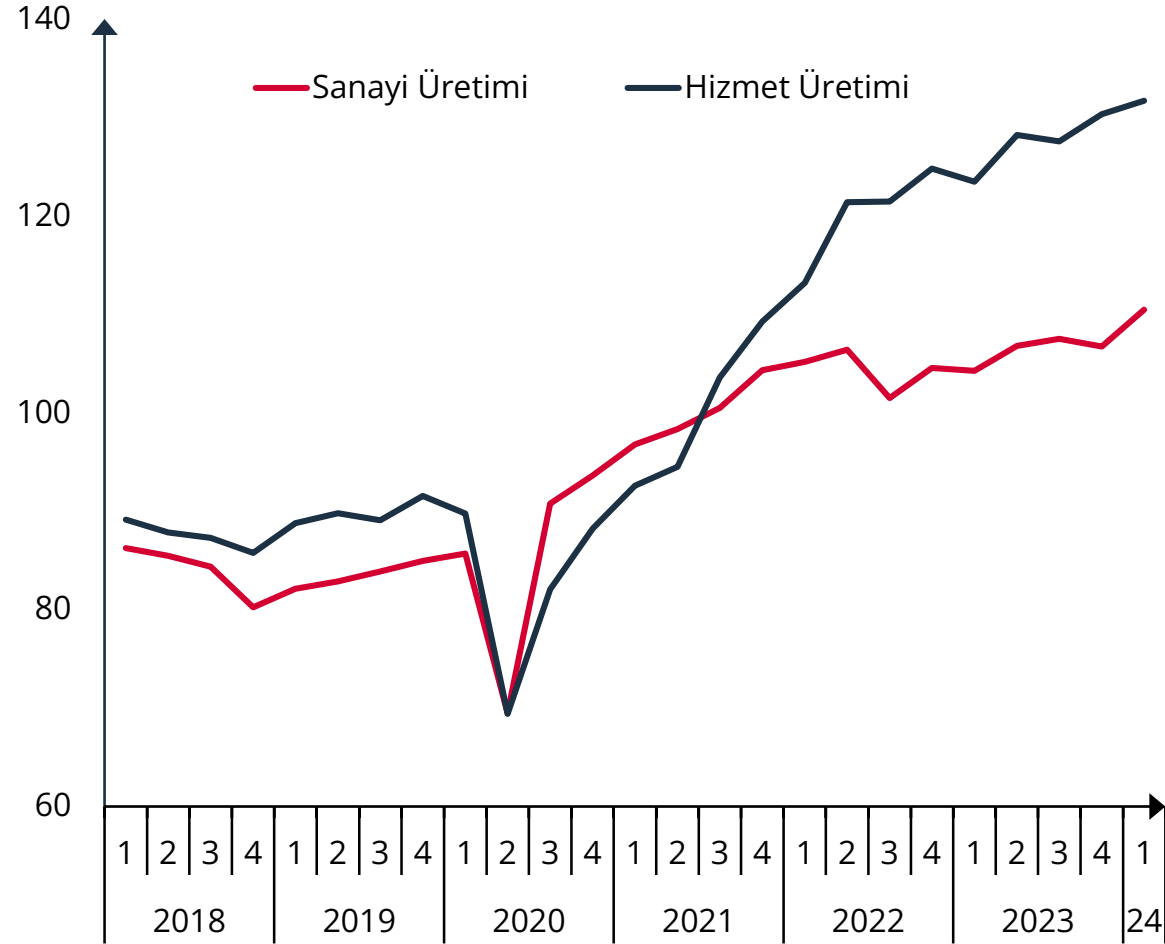

Kaynak: TCMB

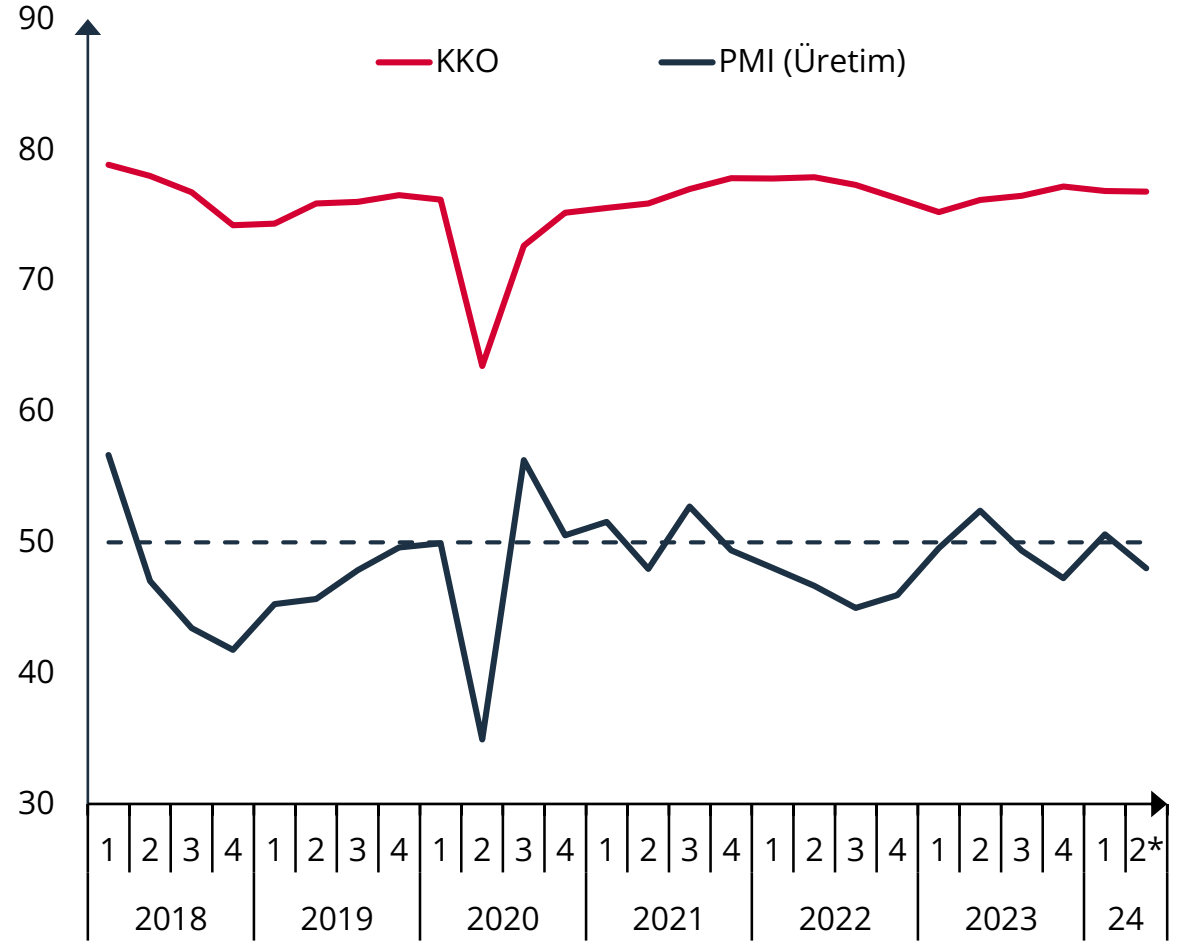
* Nisan-mayıs ayları ortalamasıdır.

Arz koşulları talep koşullarına kıyasla daha ılımlı bir seyir izlemektedir.

Sanayi Üretim ve Hizmet Üretim Endeksi
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2021=100)

Kapasite Kullanım Oranı (Mevsimsellikten Arındırılmış, %) ve PMI Üretim (Mevsimsellikten Arındırılmış, Seviye)

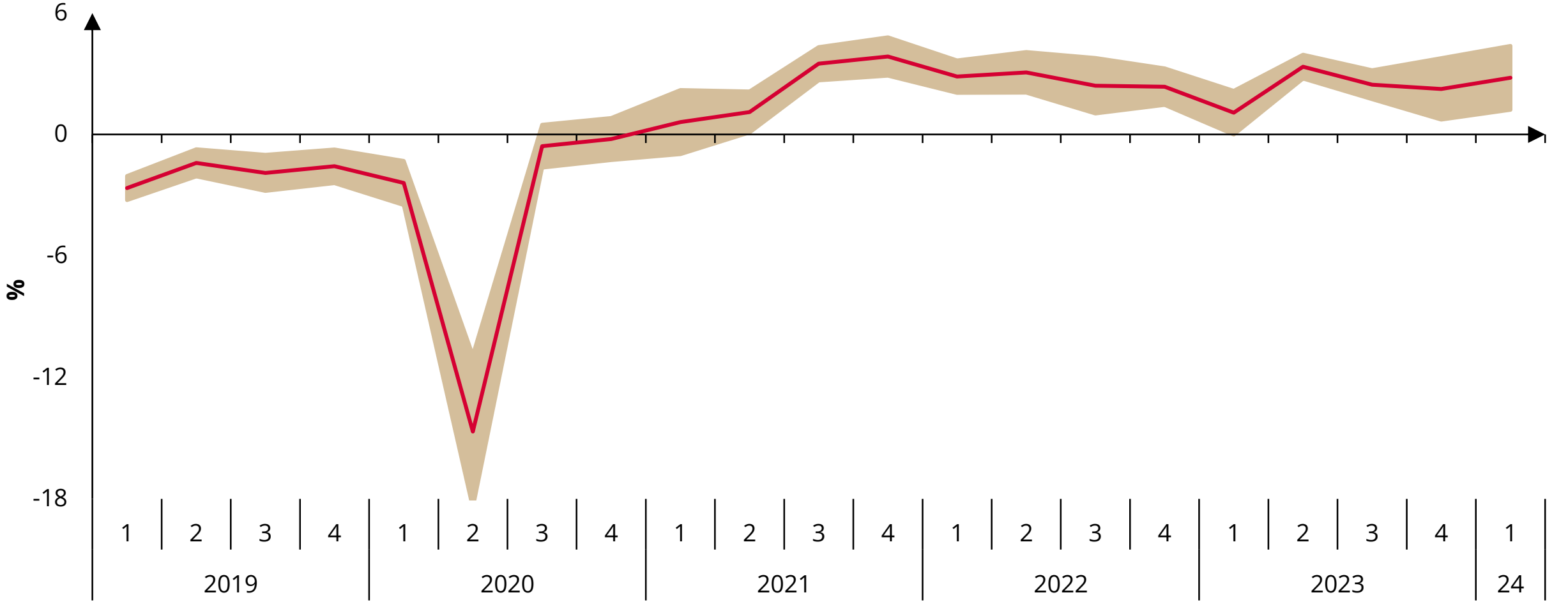
Kaynak: TCMB, TÜİK.

Kaynak: S&P Global, TCMB.

* PMI ve Kapasite Kullanım Oranı (KKO) nisan-mayıs ayları ortalamasıdır.

Çıktı açığının ilk çeyrekte bir miktar arttığı tahmin edilmektedir.

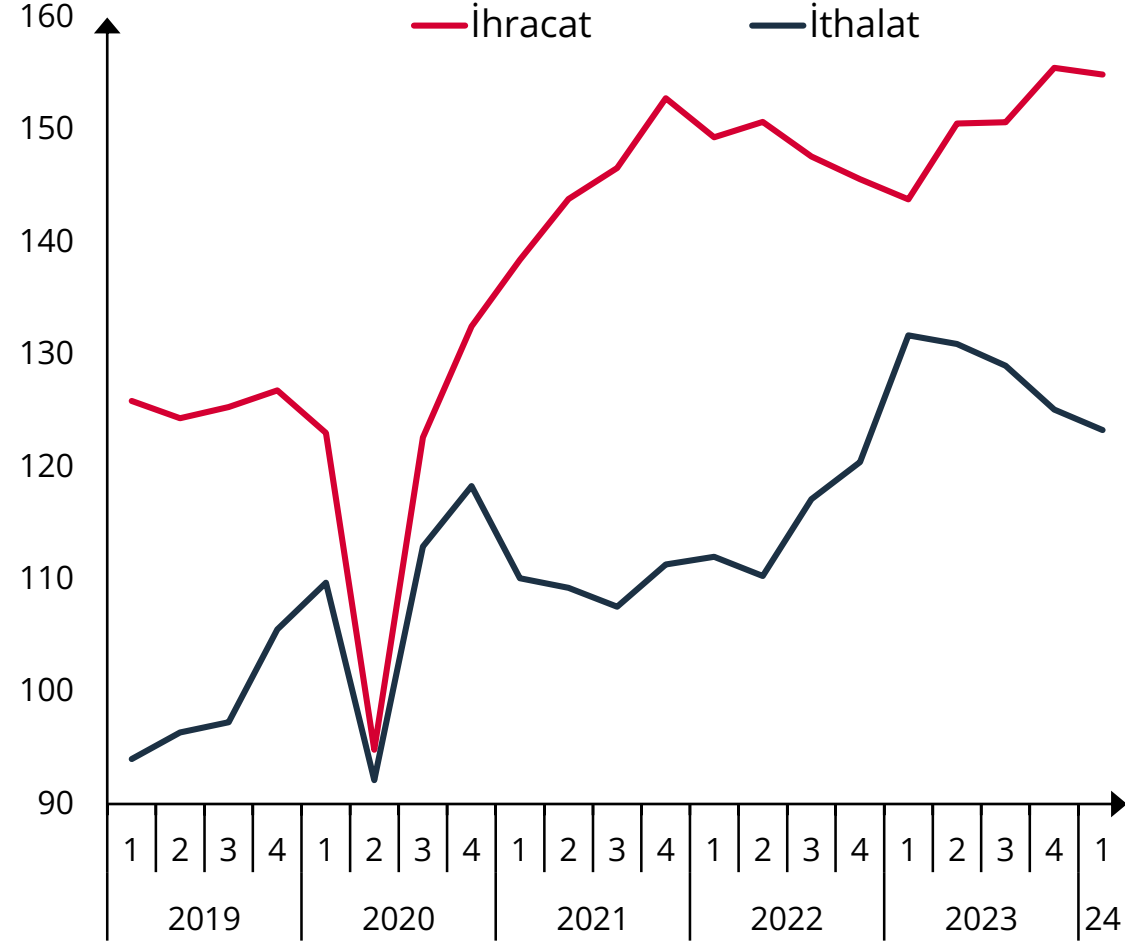
Çıktı Açığı*

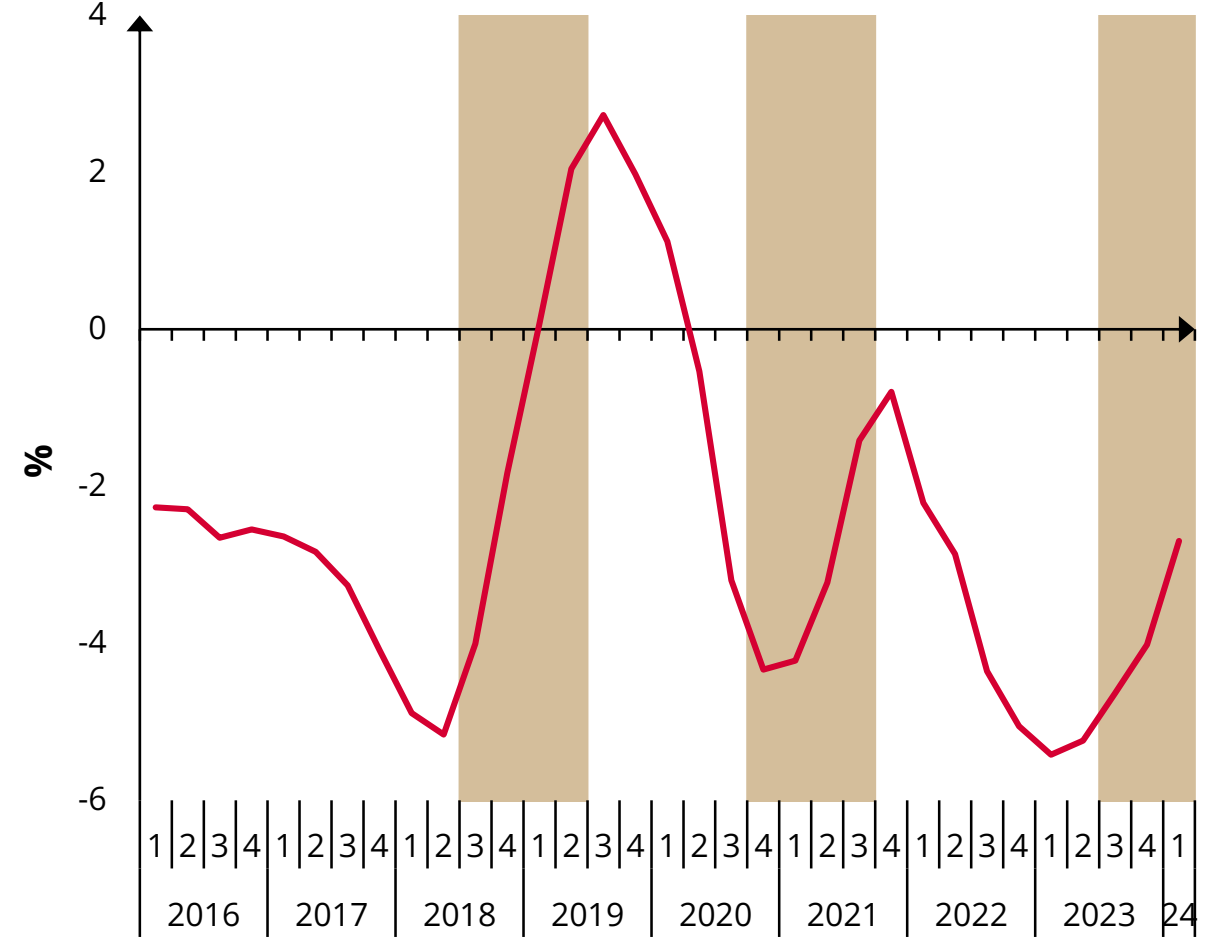
Cari işlemler dengesindeki iyileşme devam etmektedir.

Dış Ticaret Miktar Endeksleri

(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2015=100)

Cari İşlemler Dengesi/GSYİH*

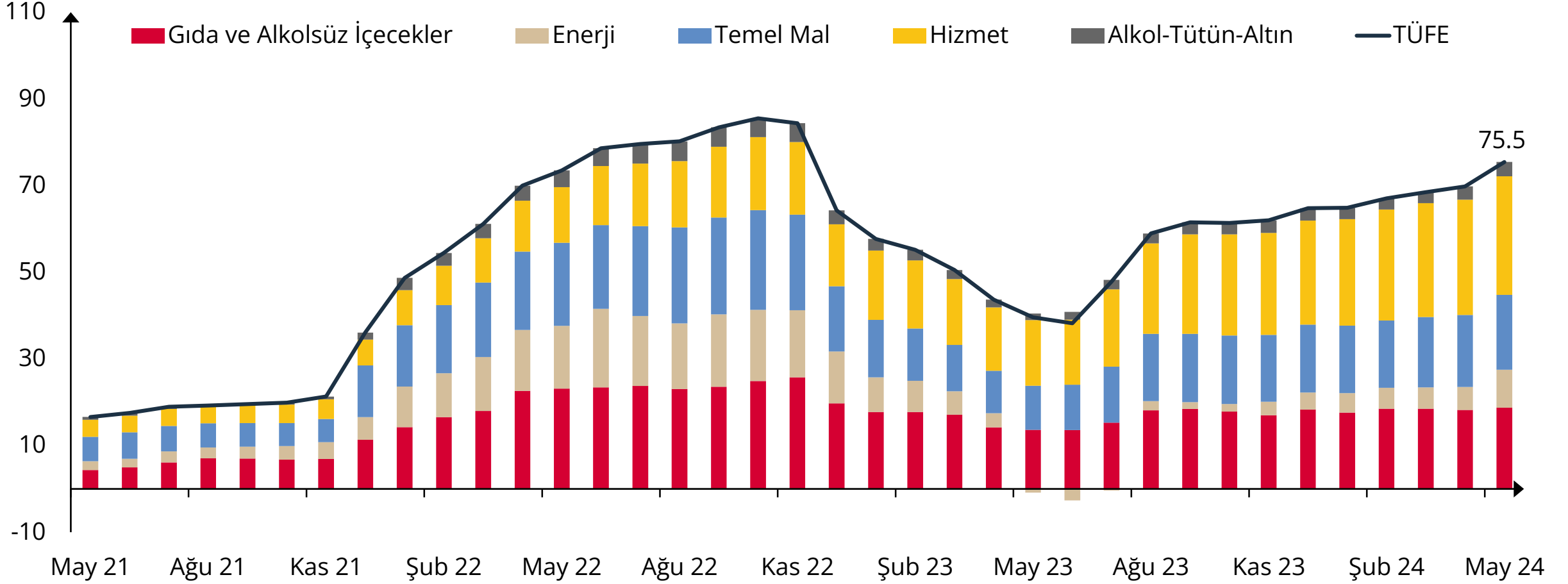

ENFLASYON

Son dönemde hizmet fiyatları ana gruplar içerisinde öne çıkmaktadır.

Ana Grupların Yıllık Tüketici Enflasyonuna Katkısı

(Puan)

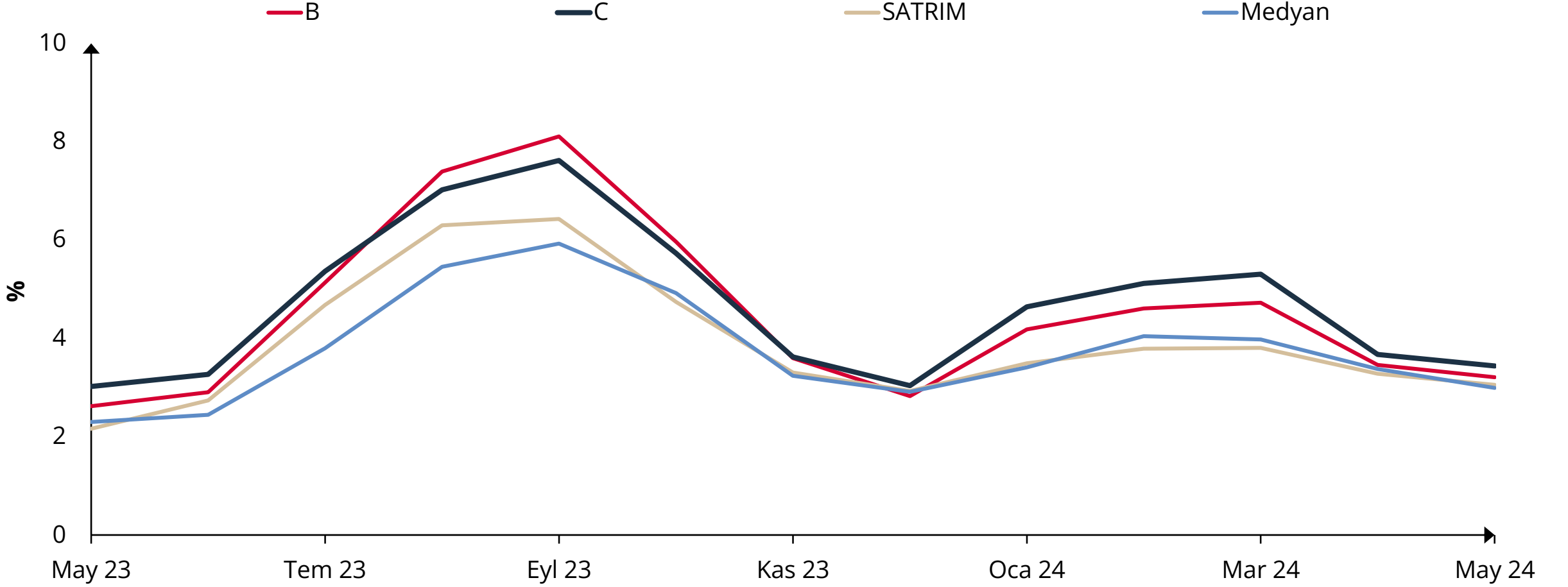

Enflasyon göstergeleri ana eğilimde gerilemeye işaret etmektedir.

Aylık Enflasyon Göstergeleri*

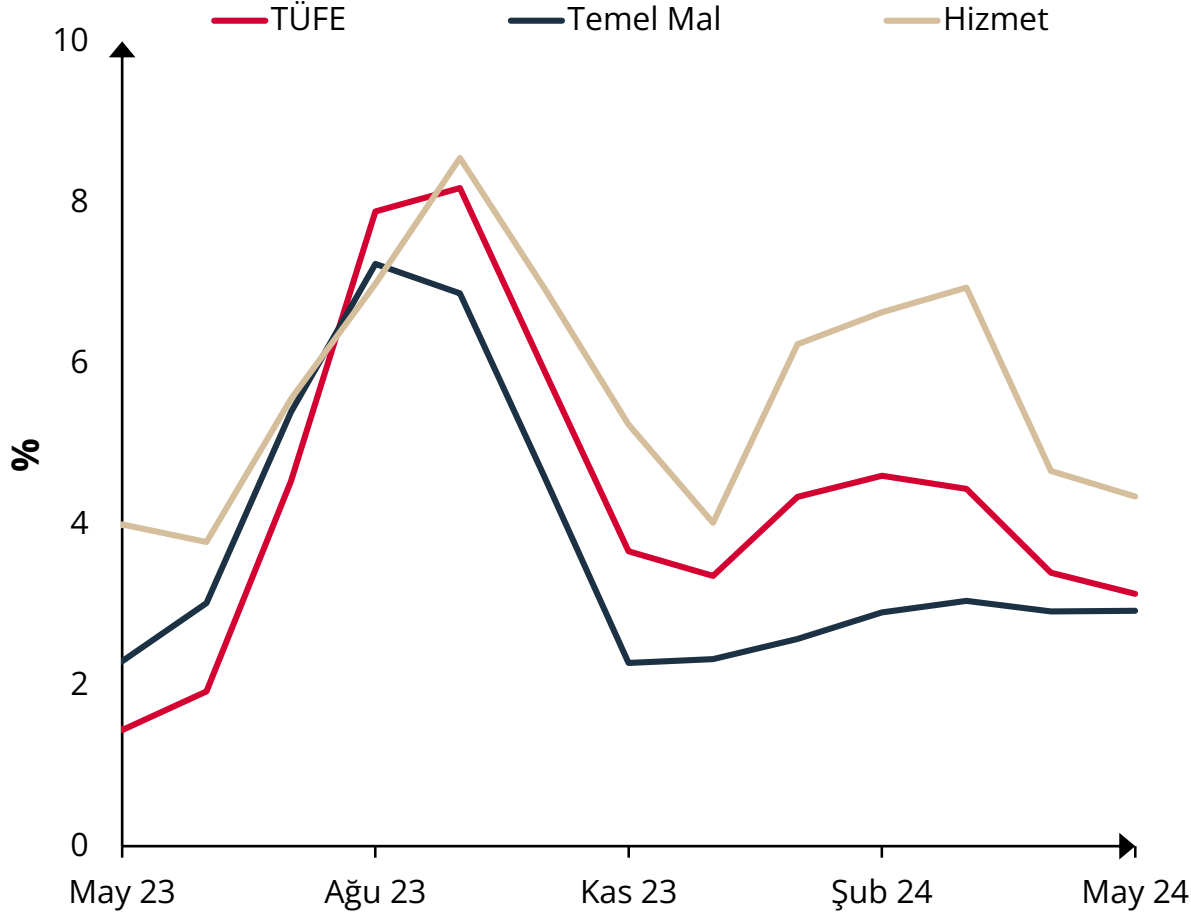
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 3 Aylık Ortalama % Değişim)

Ana eğilimdeki yüksek seyirde hizmet fiyatlarının rolü belirgindir.

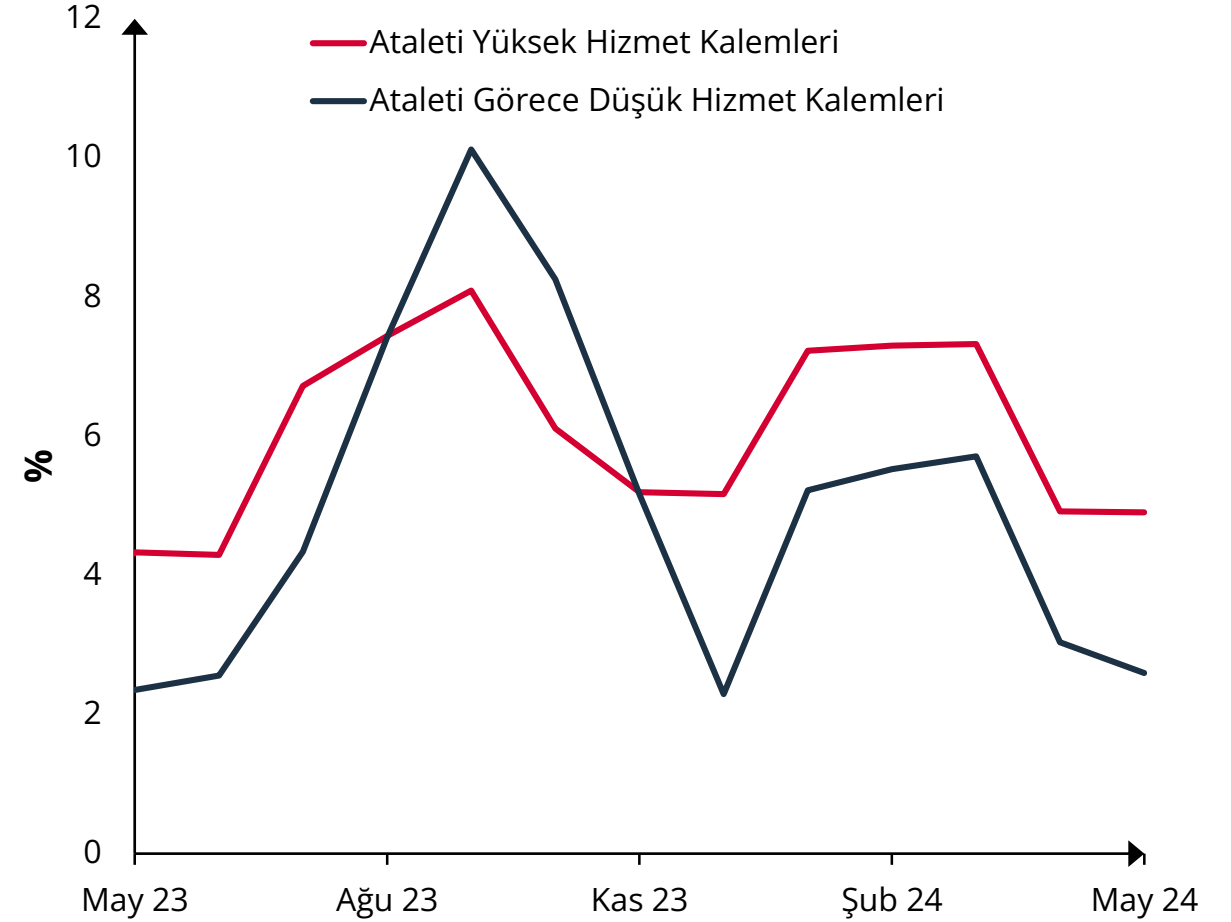
Fiyat Endeksi

(Mevsimsellikten Arındırılmış, 3 Aylık Ortalama % Değişim)

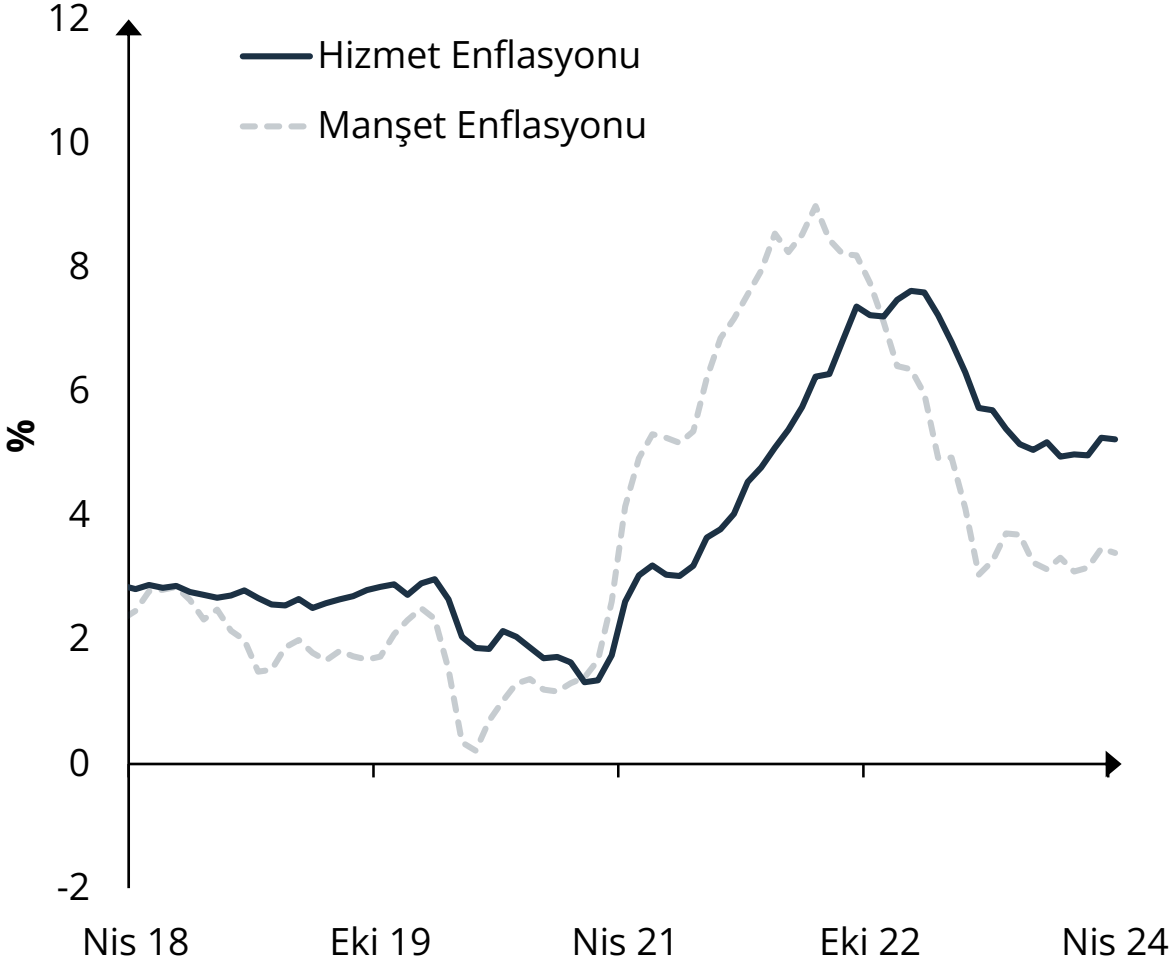
Hizmet Fiyat Endeksi*

(Mevsimsellikten Arındırılmış, 3 Aylık Ortalama % Değişim)

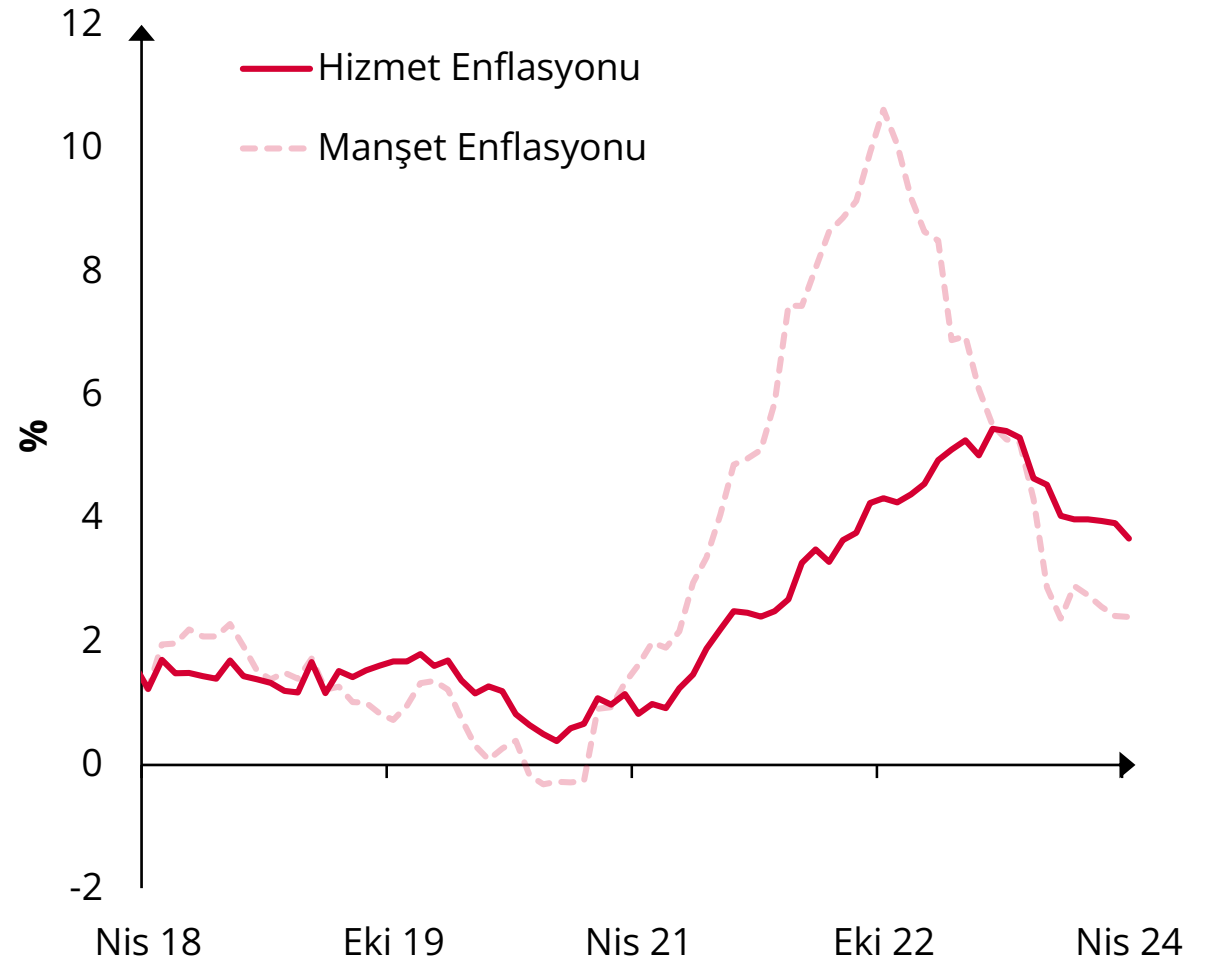

Gelişmiş ülkelerde de hizmet enflasyonu manşet enflasyonun üzerindedir.

ABD'de Manşet Enflasyon ve Hizmet Enflasyonu
(Yıllık)

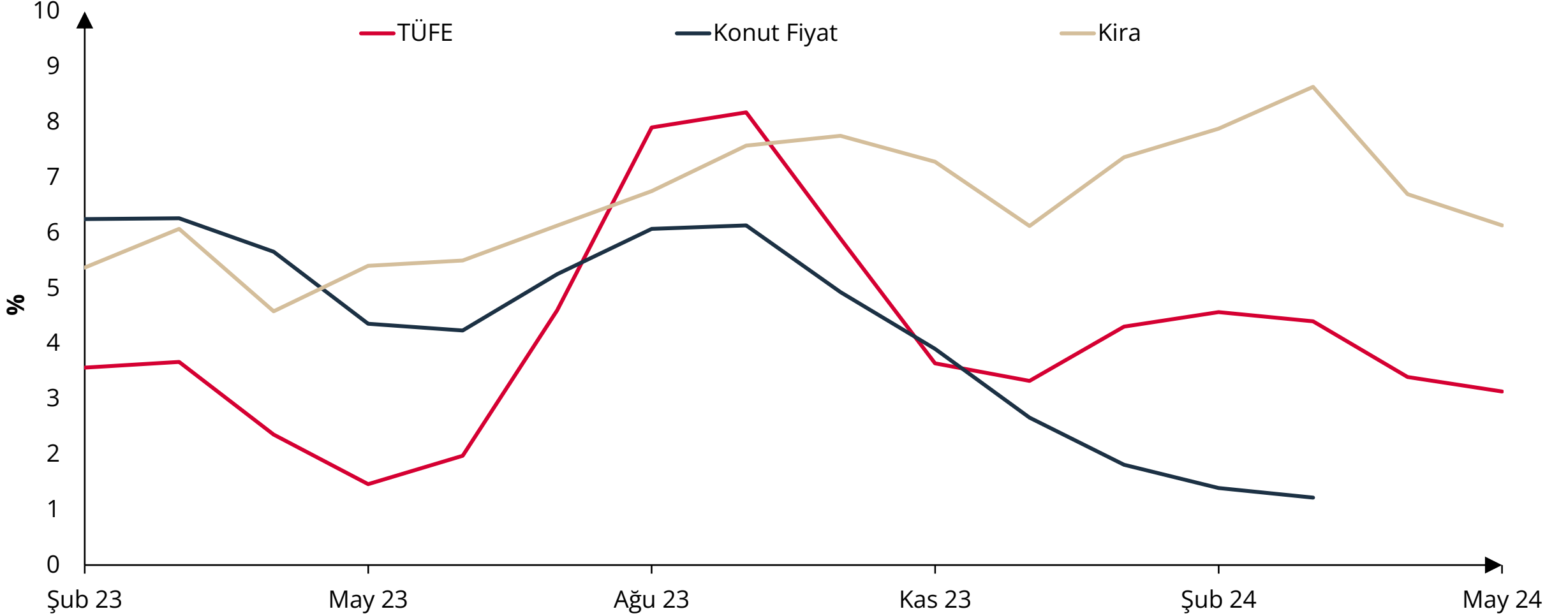
Euro Bölgesi'nde Manşet Enflasyon ve Hizmet Enflasyonu
(Yıllık)

Konut fiyatlarındaki artış eğilimi yavaşlamaktadır.

TÜFE, Konut Fiyat Endeksi ve Kira Endeksi

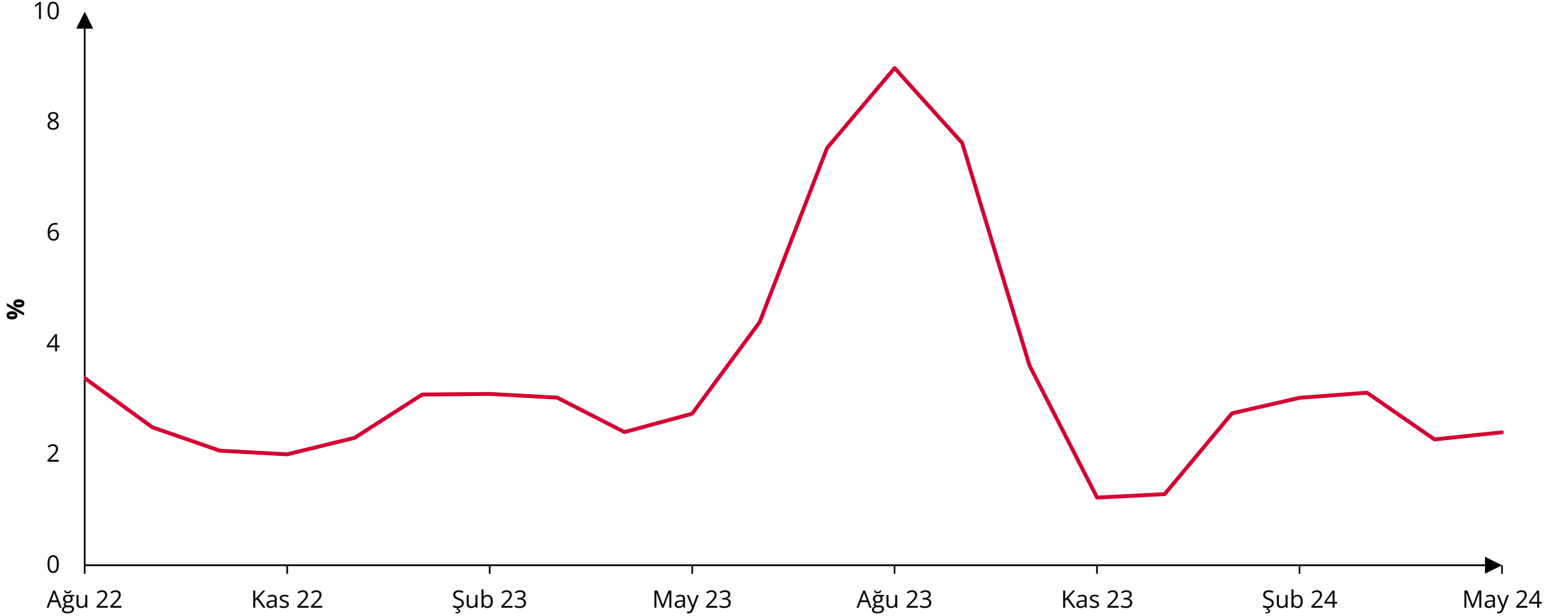
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 3 Aylık Ortalama % Değişim)*

Dayanıklı tüketim mallarında fiyat artışlarının yavaşlaması beklenmektedir.

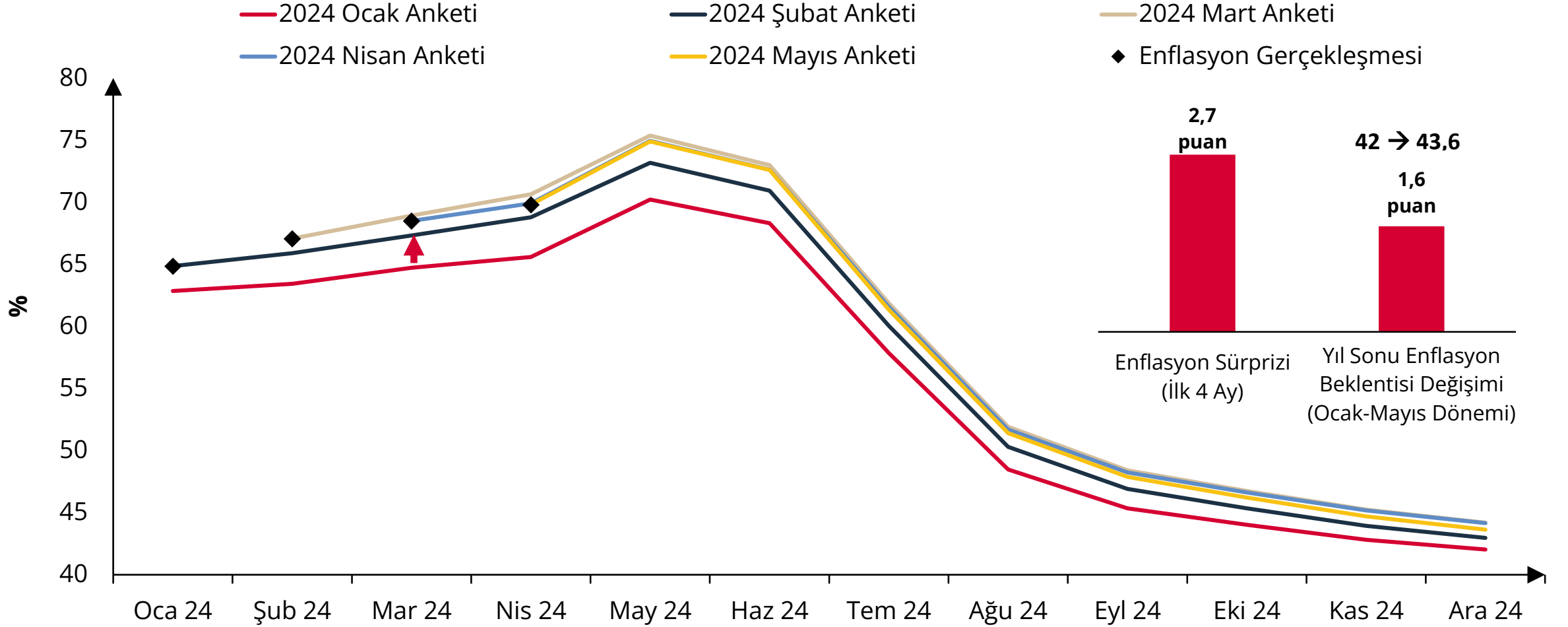
Dayanıklı Mal Fiyatı

(Mevsimsellikten Arındırılmış, 3 Aylık Ortalama % Değişim, Altın Hariç)

Parasal sıkılaştırmanın beklentiler üzerindeki etkisi yakından takip edilmektedir.

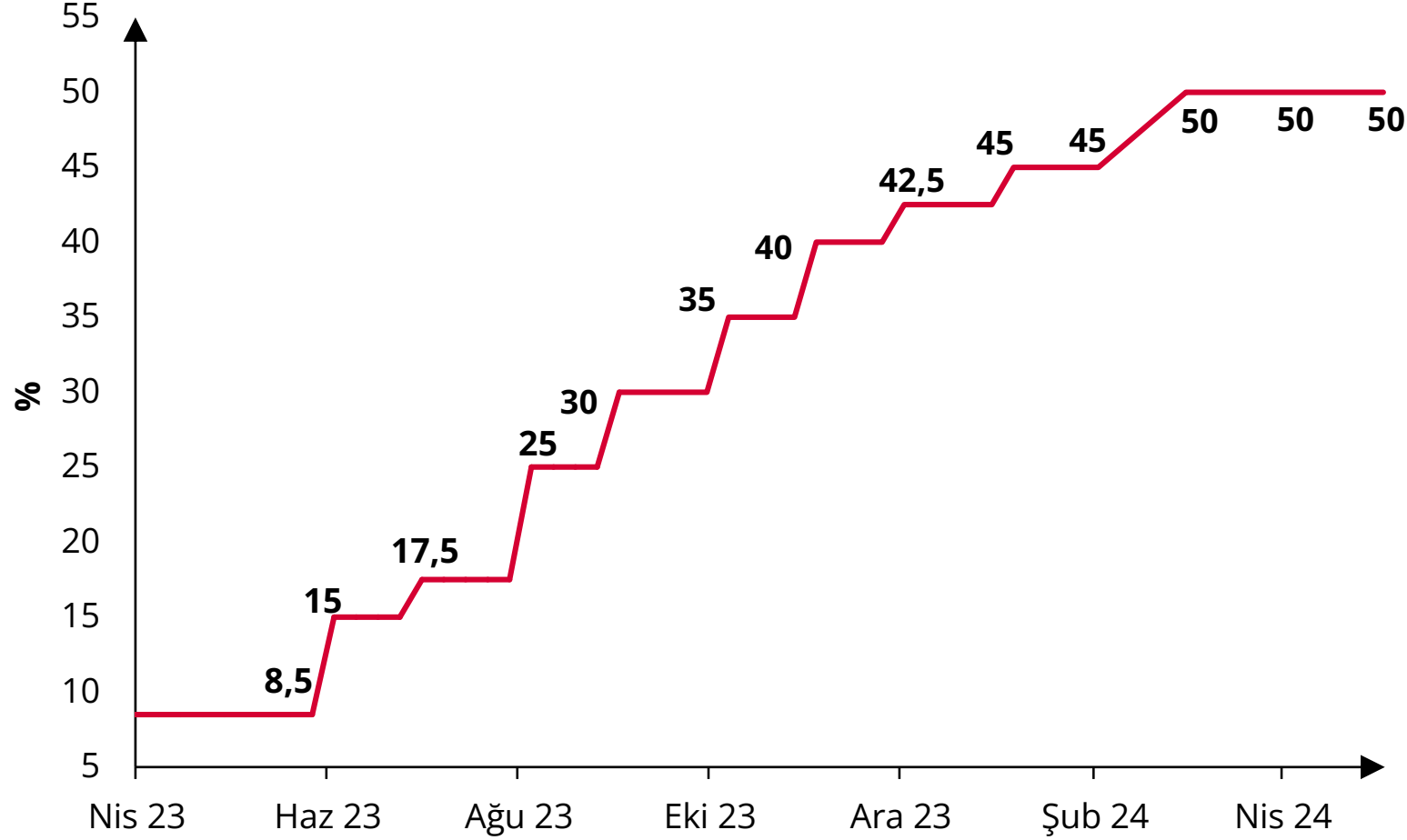
TÜFE Yıllık Enflasyon Gerçekleşmesi ve Piyasa Katılımcıları Anketi Enflasyon Beklenti Eğrisi*

PARA POLİTİKASI

Parasal duruş belirgin şekilde sıkılaştırılmıştır.

Politika Faizi

**Miktarsal
Sıkılaştırma**

**Makroihtiyati
Çerçeve**

Parasal aktarım mekanizmasını destekleyen ve güçlendiren adımlar atılmıştır.

ADIMLAR

HEDEFLER

- Kredi büyüme sınırlarının düşürülmesi
- Kredi büyümesine dayalı ZK tesisi

1

- Kredi büyümesinin dengelenmesi

- TL mevduat payı ve TL'ye geçiş hedefleri
- Fazla likiditenin sterilizasyonu
- TL ZK tesislerine faiz ödenmesi

2

- Türk lirası mevduatın payının artırılması
- Mevduat faizlerine aktarımın güçlendirilmesi

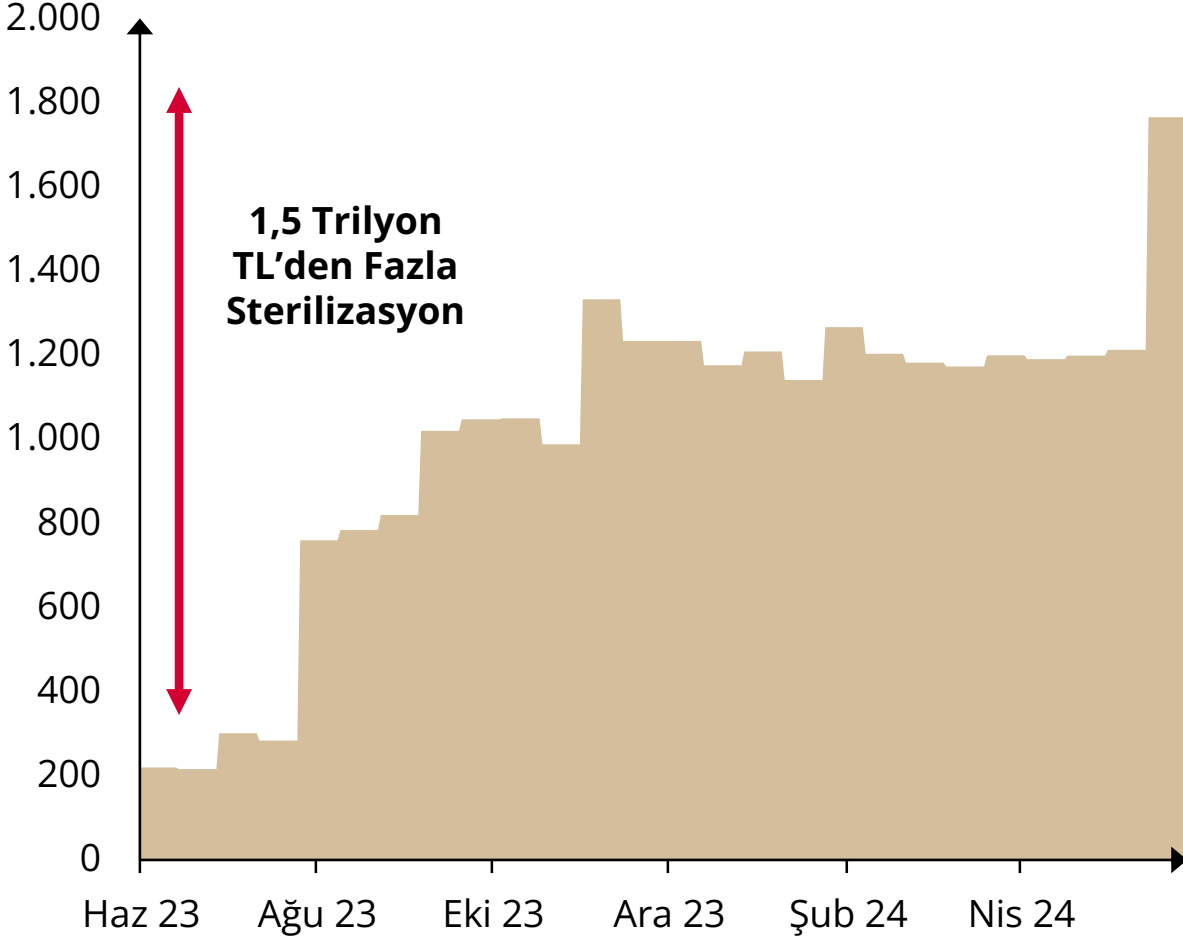
- Kredi kartı azami faiz oranlarının yükseltilmesi

3

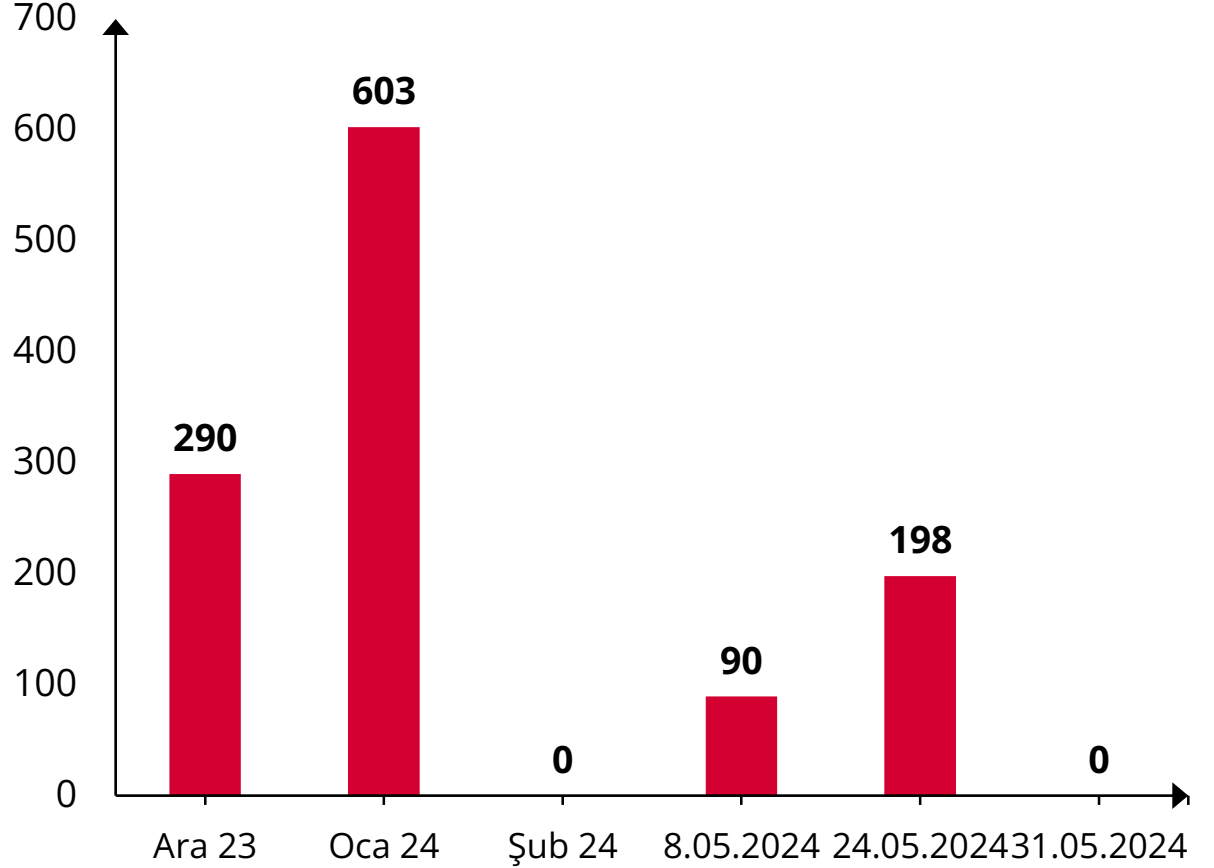
- Tüketim talebindeki aşırılıkların dengelenmesi

Miktarsal sıkılaşma ile fazla likidite sterilize edilmektedir.

Zorunlu Karşılıklar
(Milyar TL, Haftalık)

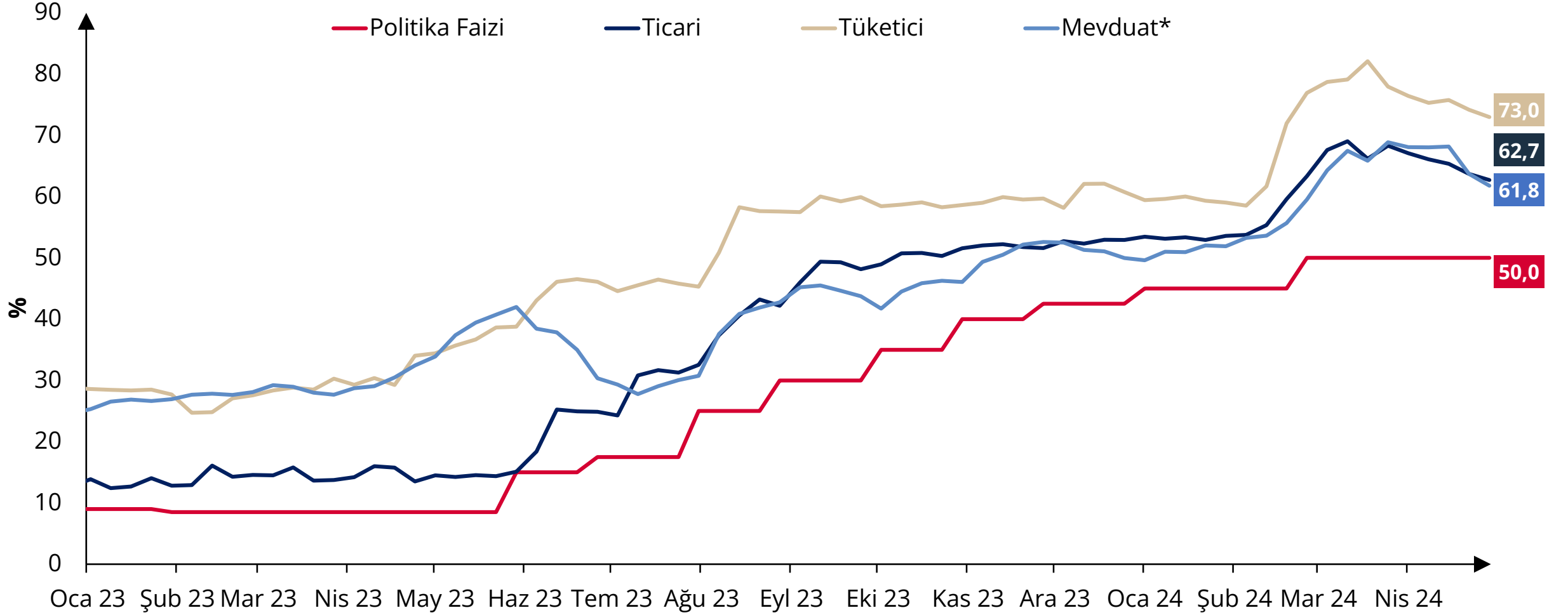
TL Depo Alım İhalesi
(Milyar TL, Bakiye)

FİNANSAL KOŞULLAR

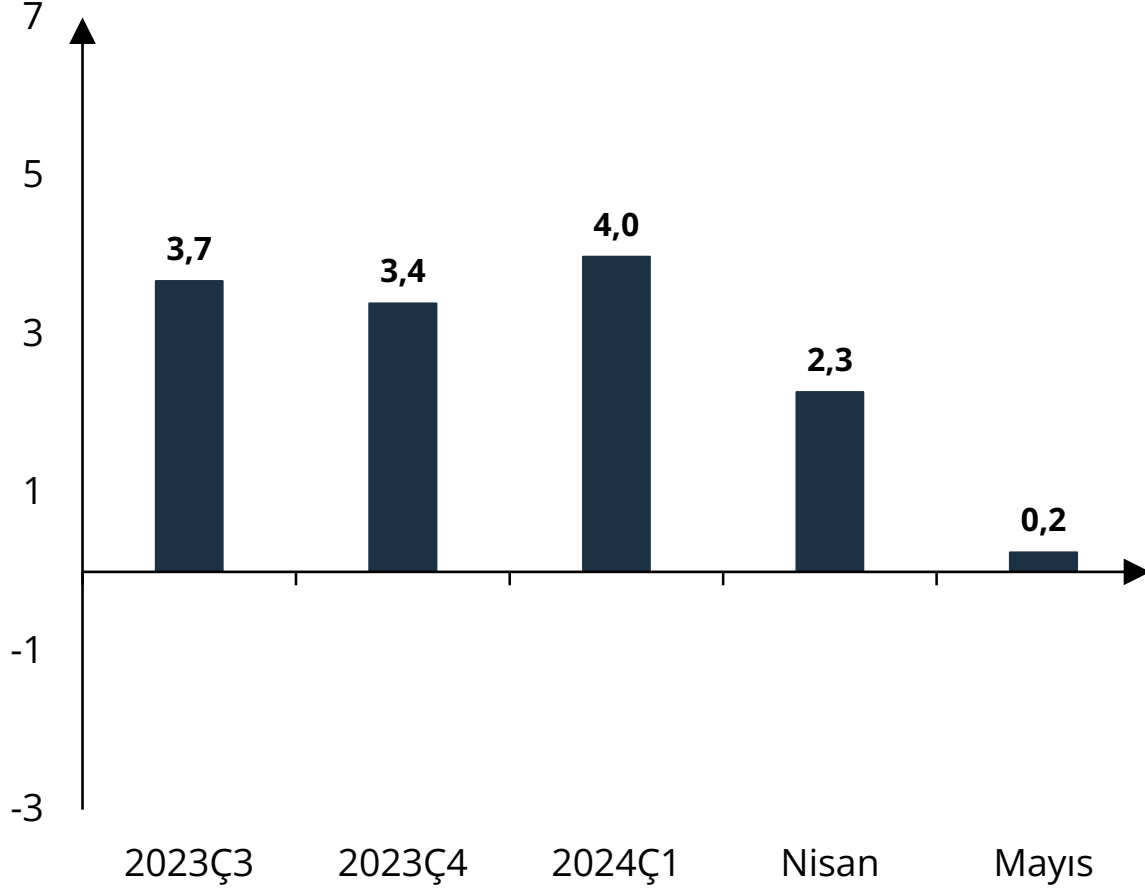
Faiz artırımları ve makroihtiyati politika adımlarıyla finansal koşullar sıkılaştırılmıştır.

Faiz Oranları

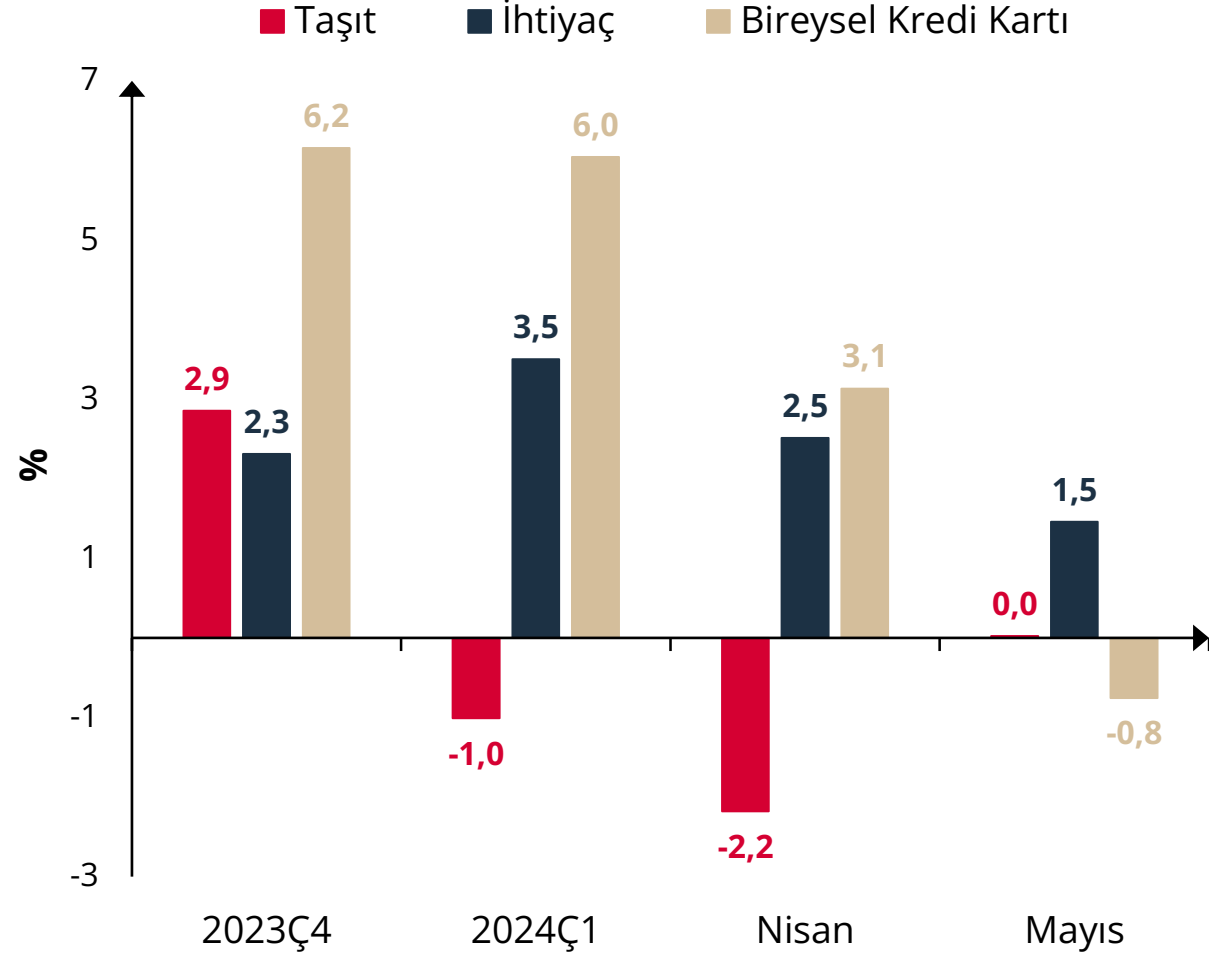

Tüketici kredi büyümesi zayıflamaktadır.

Tüketici Kredi Büyümesi*
(Aylık)

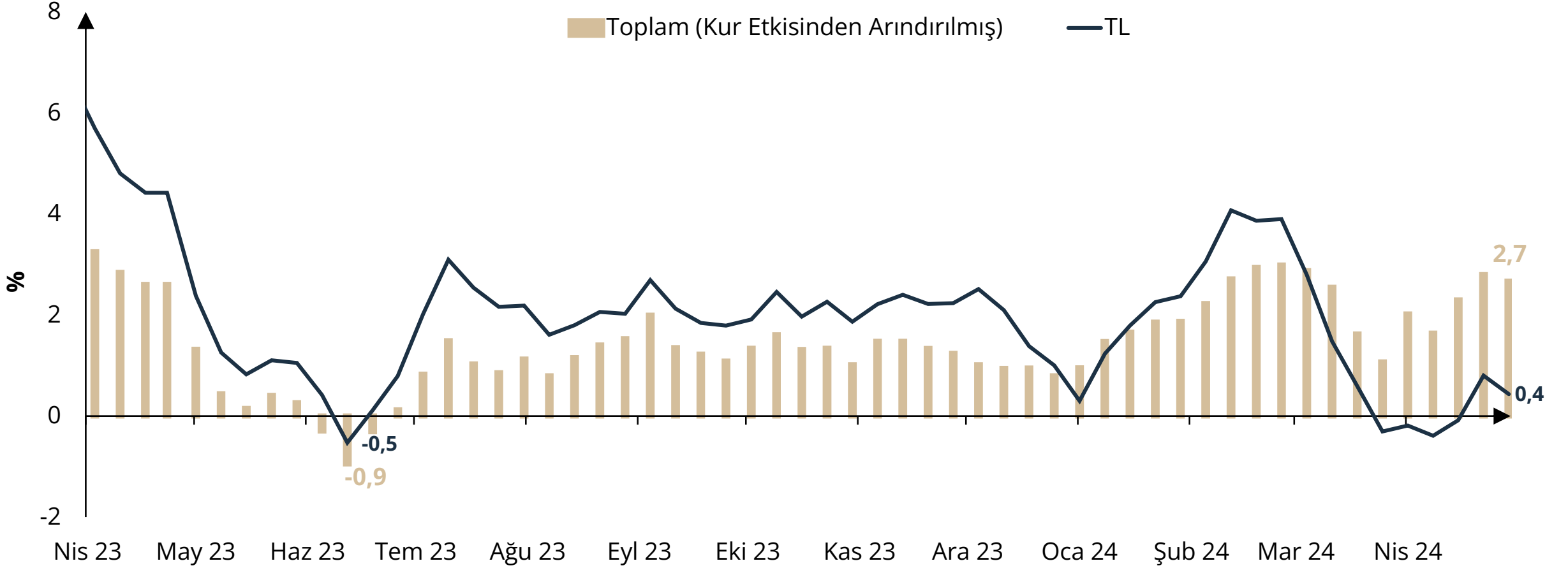

Tür Bazında Tüketici Kredi Büyümesi
(Aylık)

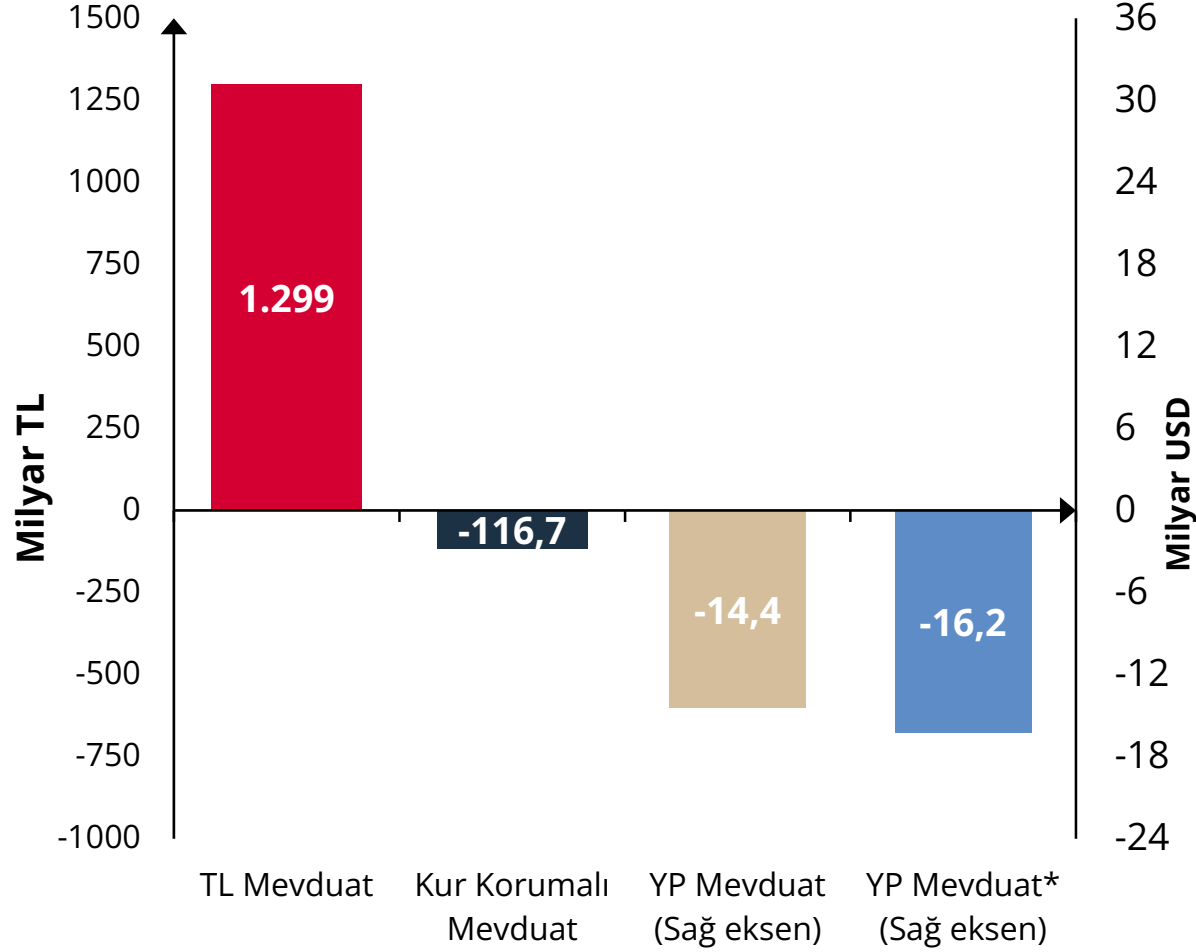
İlk çeyrekte ivmelenen TL ticari krediler mart sonrasında yavaşlamıştır.

Ticari Kredi Büyümesi (4 Haftalık)

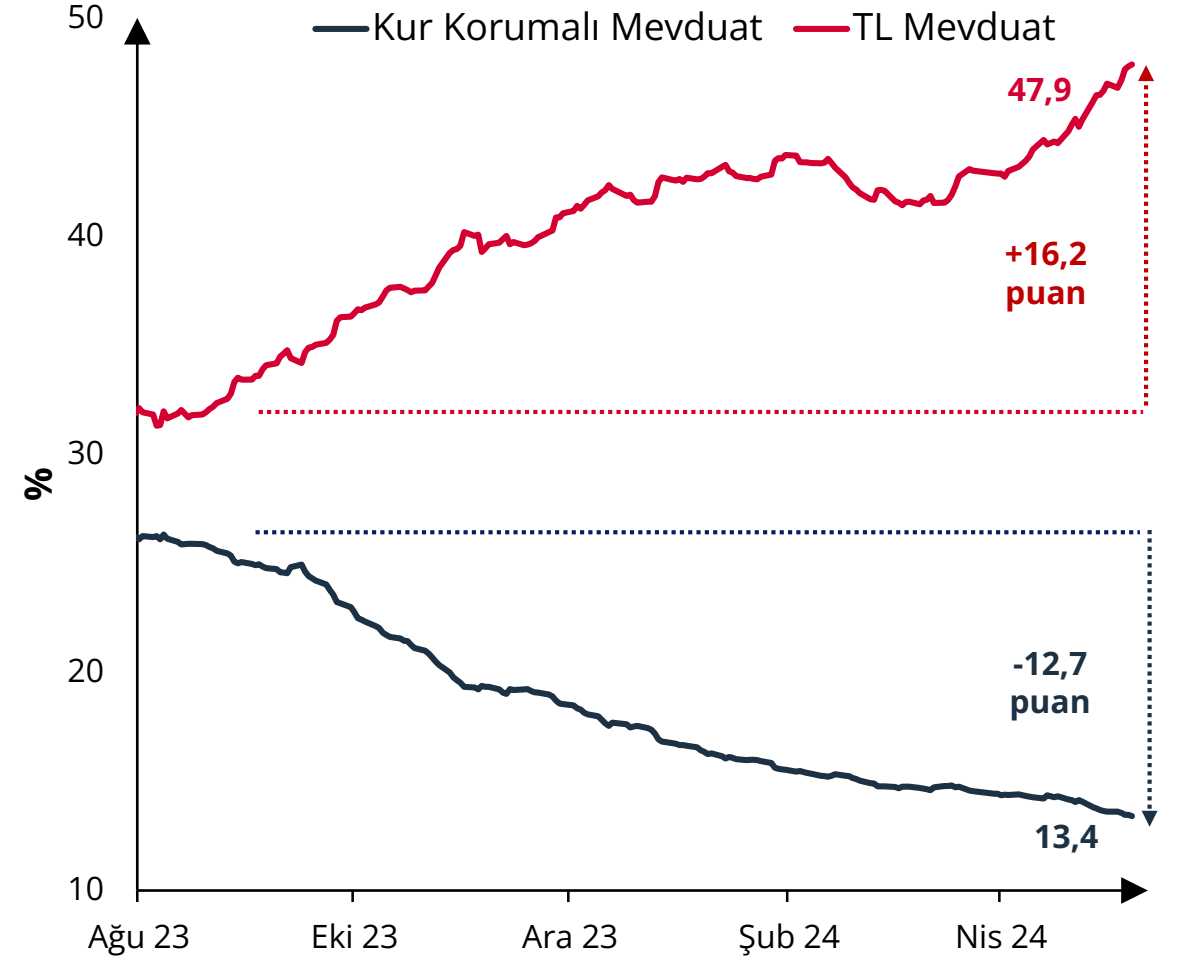

TL mevduat payı artmaya devam etmektedir.

Mevduat Değişimi (29 Mart – 24 Mayıs)

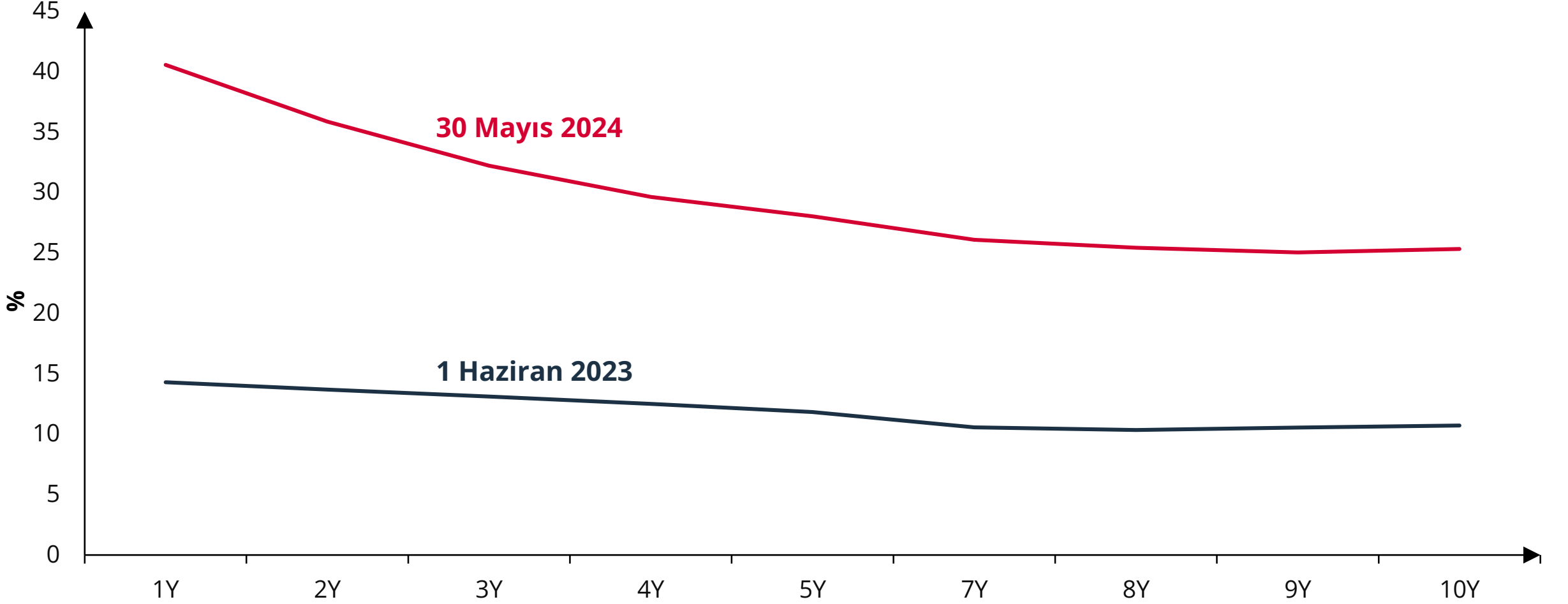

Mevduat Payı

Tahvil getiri eğrisi parasal duruşla uyumlu şekillenmektedir.

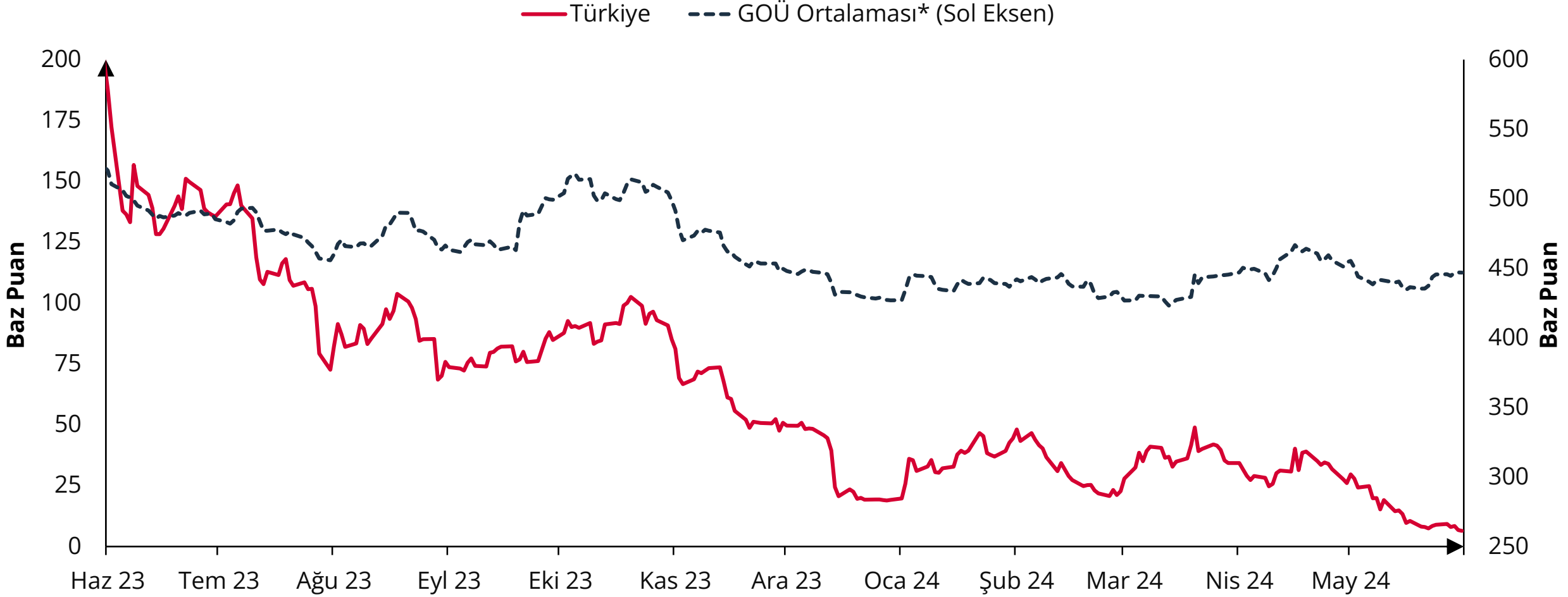
Getiri Eğrisi

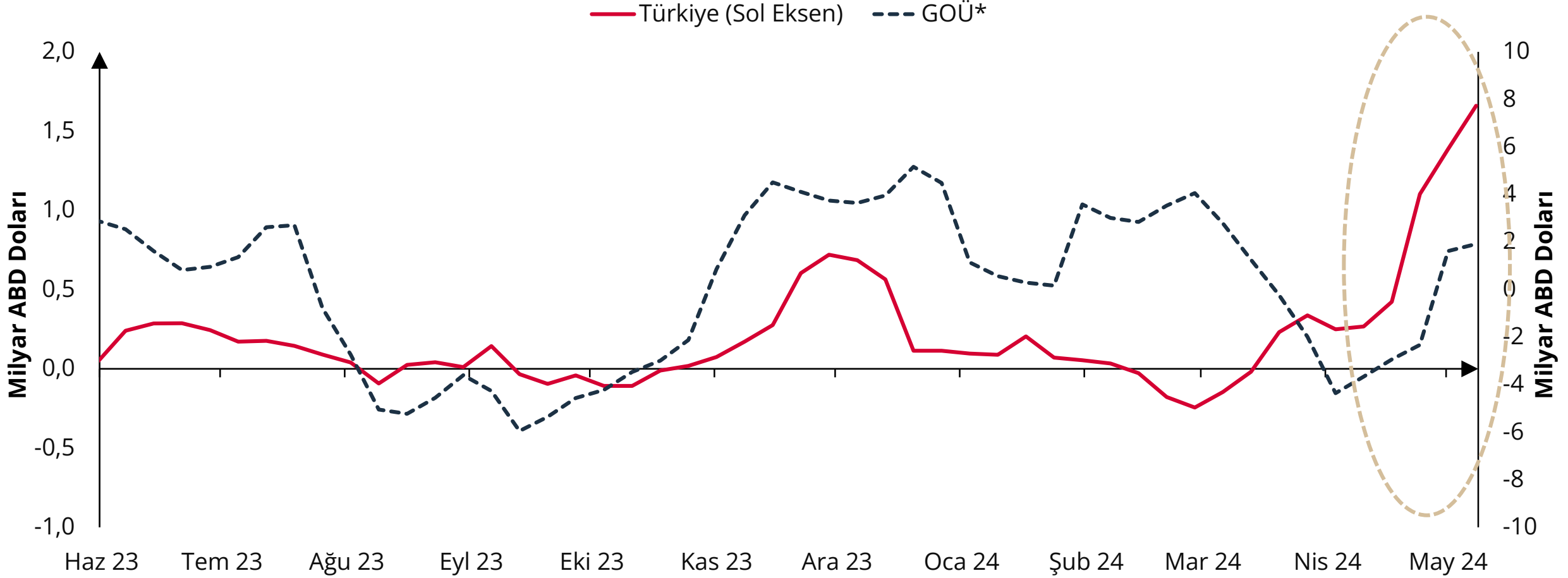
Risk primi iyileşme kaydetmiştir.

5 Yıllık CDS Primi

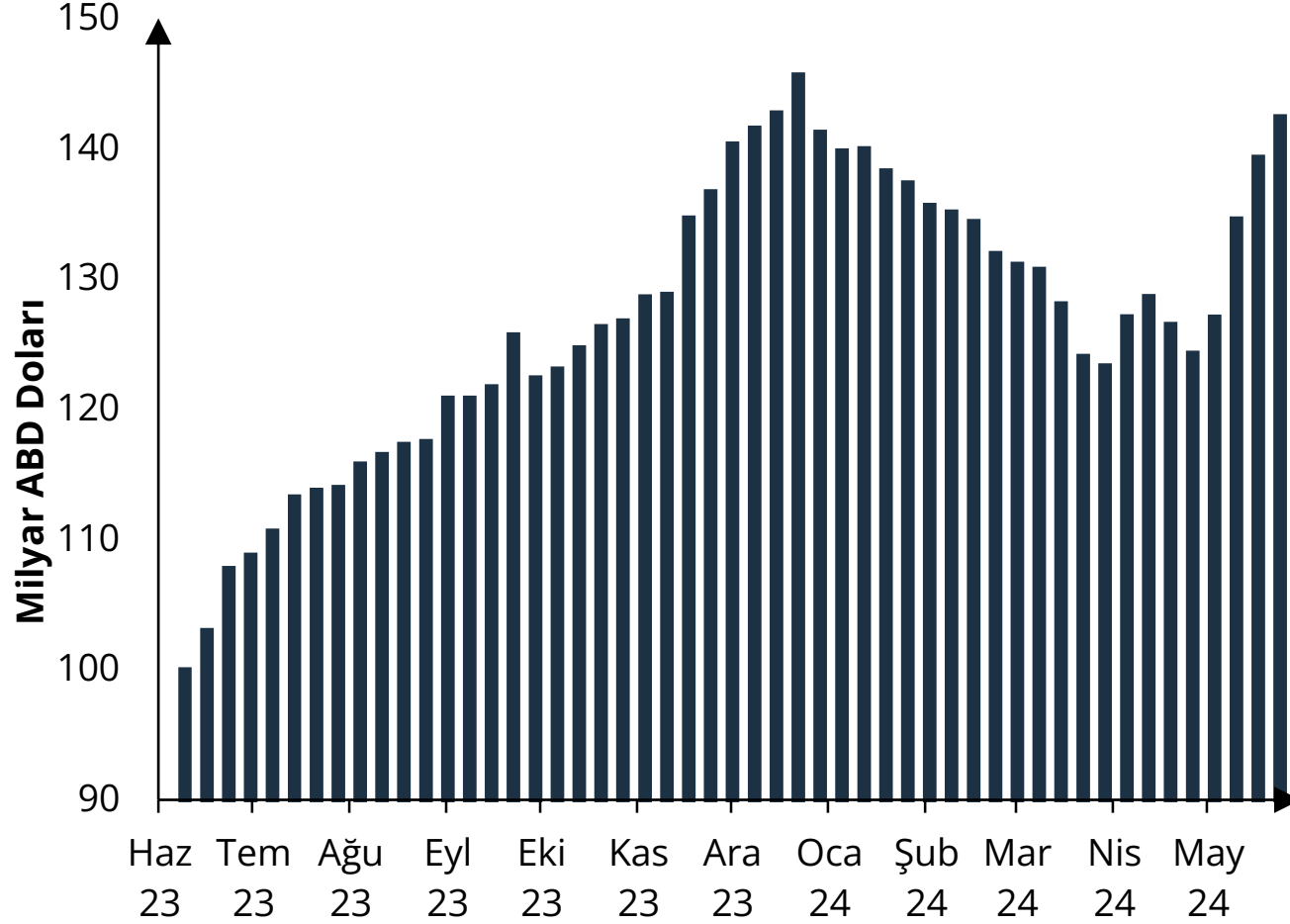
Türkiye'ye yönelik portföy girişleri ivme kazanmıştır.

Türkiye ve Gelişmekte Olan Ülke Portföy Hareketleri (4 Haftalık Hareketli Ortalama)

Parasal sıkılaşma süreci rezervlere olumlu yansımaktadır.

TCMB Brüt Rezerv

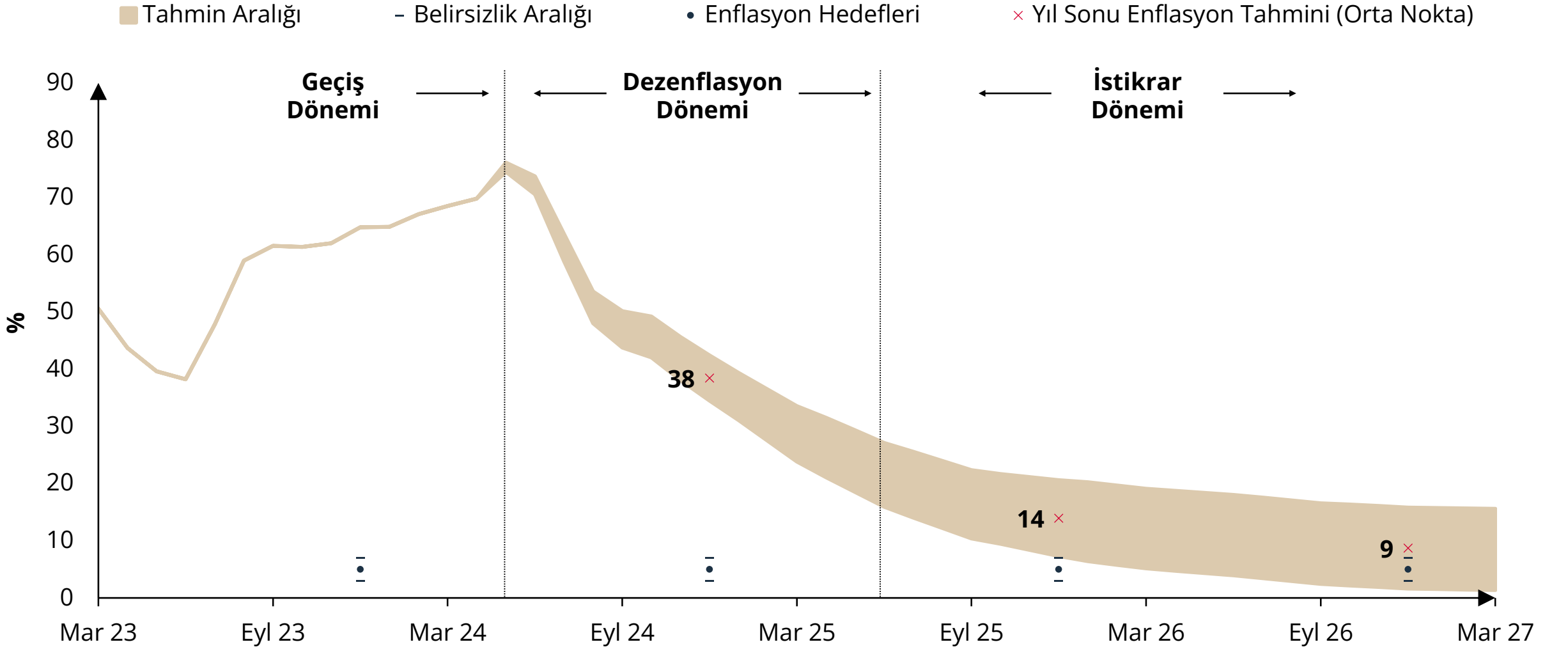

22 Mart-24 Mayıs TCMB Rezervleri Değişimi (Milyar ABD Doları)

Brüt Rezerv	18,4
Swap Hariç Net Rezerv	59,8
YP Mevduat	-15,9
Tüzel	-8,4
Bireysel	-7,5

GENEL DEĞERLENDİRME

Sıkı para politikası duruşu kararlılıkla sürdürülecektir.

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

www.tcmb.gov.tr